Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 230 (7120). • 1 декабрь, 1979 йил, • ШАНБА • Баҳоси 2 тийин.

КЕЧА МОСКВАДА СССР ОЛИЙ СОВЕТИ СЕССИЯСИ ЎЗ ИШИНИ ЯКУНЛАДИ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ВА ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА ҚОНУНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛДИ.

СЕССИЯДА ШУНИНГДЕК СССР ХАЛҚ КОНТРОЛИ ТЎҒРИСИДА, СССР ОЛИЙ СУДИ ТЎҒРИСИДА, СССР ПРОКУРАТУРАСИ ҲАҚИДА, СССР ДАВЛАТ АРБИТРАЖИ ТЎҒРИСИДА, СССРДА АДВОКАТУРА ҲАҚИДА ҚОНУНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ.

ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИДА

Мажлис аҳли **А. Я. Пельше, В. В. Кузнецов, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, Э. А. Шеварднадзе, К. В. Русаков** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Миллатлар Советининг раиси В. П. Рубен мажлисни очди. У Рига йирик панелли уйсозлик трестининг қувур ётқизувчилар бригадири депутат **А. А. Дамбисга** сўз берди. Депутат ўз коллективи мисолида кундалик ишларнинг кўлами ҳақида сўзлаб берди, Ригадаги, республиканинг бошқа шаҳарларидаги қурилишларда учраб турадиган қийинчиликлар тўғрисида гапирди. Бу қийинчиликларнинг бир қанчаси куч ва маблағларни асоссиз равишда сочиб юбориш сабабли рўй берди. Планлаштиришга ва қурилиш ишларини бажаришга навбатма-навбат ана шундай ёндошиш КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумида ҳақли равишда танқид қилинди.

Мамлакатдаги энг яхши коллективларнинг тажрибасидан кенг фойдаланиш қийинчиликларни бартараф этиш, иш самарадорлигини ошириш йўлларидан биридир. Латвияда, деб таъкидлади нотиқ, бригада пудрати методи тез оммалаштирилмоқда. Депутат қурилиш учун кичик механизациянинг ғоят самарали воситаларини ишлаб чиқаришни жадаллаштириш билан боғлиқ бўлган конкрет таклифларни айтди.

Грузия Компартияси Тбилиси шаҳар комитетининг биринчи секретари депутат **Т. Н. Ментешашвили** шаҳар комитетининг саноатни ва шаҳар хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги кенг фаолияти тўғрисида батафсил гапирди. Шаҳарликлар Тбилиси шаҳар комитети иши тўғрисида КПСС Марказий Комитети қарорига амал қилиб, зўр ғайрат билан ишламоқдалар. Бу қарор бизнинг партия ташкилотимиз тўғрисида КПСС ғамхўрлигини кўрсатувчи яна бир далил бўлди. Кадрлар билан ишлаш — шаҳар коммунистлари фаолиятида асосий йўналишлардан биридир. Кишиларнинг ишбилармонлиги, ҳалоллиги, гражданлик ҳулқ-атвори уларнинг фаолиятига баҳо бериш учун асосий мезондир.

Нотиқ шаҳар ва республика партия органларида министрликлар ва идоралар билан амалий ҳамкорлик практикаси қарор топди. деб уқтириб ўтди. Бу алоқаларнинг тобора мустаҳкамланиши мазкур проблемаларни ижобий ҳал этишга кўмаклашган бўлур эди.

Озарбайжон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат **С. Б. Татлиев** республика меҳнаткашларининг бутун куч—ғайрати планлар ва мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга, партия XXV съезди қарорларини амалга оширишга ишига муносиб ҳисса қўшишга қаратилгандир, деб таъкидлади.

Нотиқ республика қишлоқ хўжалигини янада ихтисослаштириш тадбирлари тўғрисида, узумчиликни ривожлантириш тўғрисида КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарорини амалга оширишга алоҳида эътибор берди. Депутат республикада саноат узумчилиги ва республика қишлоқ хўжалигини ихтисослаш ҳамда концентрациялаш билан боғлиқ бошқа корхоналарни қуриш учун темир-бетон устунлар тайёрловчи завод қурилишини тезлаштиришни зарур, деб ҳисоблайди.

У илгари сўзга чиққан ҳамма нотиқлар каби 1980 йилги мамлакат плани ва бюджетини киритилган тузатишлар билан тасдиқлашни таклиф қилди.

Литва Компартияси Марказий Комитетининг секретари депутат **Р. Б. И. Сонгайла** республика экономикаси ривожининг якунларини таърифлаб, ўтган йилги ва бу йилги ғоят ноқулай об-ҳаво оқибатларини тугатиш йўлида қишлоқ меҳнаткашлари фидокорона курашганликларини айниқса таъкидлаб ўтди. Колхозчилар ва совхоз ишчилари барча қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини ўз вақтида ўриб—йиғиб олдилар ва Улуғ Октябрнинг 62 йиллиги арафасида дон, картошка, қанд лавлаги, сабзавот ва мева сотиш юзасидан йиллик топшириқларни бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Келгуси йил ҳосили учун мустаҳкам замин тайёрланди.

Нотиқ Литва халқ хўжалигини ривожлантиришнинг баъзи ҳал қилинмай қолган масалаларига эътиборни жалб этди.

Молдавия Фанлар академияси президенти депутат **А. А. Жученко** халқ хўжалигини ривожлантиришга республика олимларининг қўшаётган ҳиссаси тўғрисида гапирди. У қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришни интенсивлаш, кенг миқёсда концентрациялаш ва ихтисослаш шароитида фаннинг роли ва масъулияти анча ошганлигини таъкидлади.

Ҳозирги вақтда Молдавияда 13 та селекция-технология билан шуғулланувчи илмий—ишлаб чиқариш бирлашмаси ишлаб турибди. Уларнинг иш тажрибаси аграр фанни ташкил этишнинг шундай шакли принципиал устунликка эга эканлигини тасдиқлади, деди нотиқ. Янги шароитда илмий тавсияларнинг комплекслиги ва технологияга мувофиқлиги анча ўсди.

Давлат планлари ва топшириқларини бажариш учун жавобгарликни кучайтириш, барча меҳнат коллективларида юксак уюшқоқлик, интизом бўлишига эришиш, Арманистон касаба союз ташкилотининг асосий вазифасидир, деб уқтириб ўтди республика касаба союзлари советининг раиси депутат **Л. Г. Саакян.**

Нотиқ шунингдек республика саноатининг баъзи тармоқлари олдида турган проблемаларга тўхталиб ўтди. Станоксозлик саноати янгилашга муҳтождир. У ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг бир қисми замонавий талабларга жавоб бермайди.

СССР автомобиль саноати министрининг ўринбосари, кўп юк ташувчи автомобиллар ишлаб чиқариш Кама бирлашмасининг бош директори депутат **Л. Б. Васильевнинг** фикрича, Кама автомобиль заводининг барпо этилганлиги бутун Кама водийси қиёфасини ўзгартириб юборди.

Шу автомобилларнинг сифатини ошириш ва уни ишлатиш хусусиятларини такомиллаштириш йўлида ҳали кўп иш қилиш керак.

Ҳозирги вақтда коллективнинг асосий вазифаси Кама автомобиль комплексининг иккинчи навбатини қуришни жадаллаштиришдан иборат.

Қирғизистон ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **С. И. Иброҳимов** республика халқ хўжалигининг кўп тармоқлари илдам суръатлар билан ривожланаётганлигини уқтириб ўтди. У республикада ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришни янада тезлаштирадиган проблемаларга тўхталиб ўтди. Жумладан, нотиқ гидроэнергетика ресурсларидан фойдаланиш программасини кенгайтиришни таклиф қилди.

Республика халқ хўжалиги ер силкинишларидан зарар кўрмоқда. Қирғизистонда зилзилабардош қурилиш конструкциялари комбинати барпо этиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Депутат СССР Госплани, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарларига мурожаат қилиб, шу муҳим объектни ғоят тез орада қуриш чораларини кўришни илтимос қилди.

Сибирда ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришга олимларнинг қўшаётган ҳиссаси тўғрисида СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг раиси депутат **Г. И. Марчук** гапирди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Сибирь ва Узоқ Шарқ районларига қилган сафари вақтида берган йўл-йўриқлари ҳамда тавсияларини назарда тутиб, 30 дан ортиқ ҳар хил илмий программалар тузилди.

Академик Сибирь бўлимининг олимлари 1990 йилгача Сибирнинг ишлаб чиқариш кучларини ривожлантиришнинг иқтисодий ва социал проблемалари тўғрисида батафсил доклад тайёрлаганликларини маълум қилди. Бу ҳужжатда Сибирь экономикасининг турли тармоқларини бутун мамлакат миқёсида энг кўп халқ хўжалиги самарадорлигига эришишни назарда тутган ҳолда ривожлантириш суръатлари ва пропорциялари илмий жиҳатдан асослаб берилган.

Партия аграр сиёсатининг изчиллик билан амалга оширилиши яхши самаралар бермоқда, деди Шимолий Осетия АССР Правобережний районидаги «Хумалаг» колхозининг раиси депутат А. Д. Басаев. Беш йиллик давомида Шимолий Осетияда дон, кунгабоқар, картошка, сабзавот, мева, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш анча кўпайди. Уруғлик маккажўхори бу ерда етиштирилаётган асосий экиндир. Хўжаликлар шу йилнинг ўзидагина планидан ташқари 10 минглаб тонна қимматли дон сотдилар. Бизнинг колхозимизда, деди раис, маккажўхори ҳосилдорлиги гектарига 60 центнерга етказилди.

Депутат маккажўхорини етиштиришни механизациялаш учун самарали серунум машиналар ишлаб чиқаришни тезлаштириш зарурлигига, Шимолий Кавказда сув омборлари қуришга диққатни жалб этди. Чунки кўп хўжаликлар сув танқислигини сезиб турибдилар.

Туркманистон ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **Ч. С. Карриев** республикада белгиланган топшириқларга қўшимча равишда анча миқдорда олтингугурт, машинасозлик буюмлари, шунингдек жун ва ипак газламалар, бошқа халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарилганлигини айтди. Давлатга дон ва бошқа экинлар сотиш плани ошириб бажарилди. Пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Энг қимматли ингичка толали сорт пахта етиштириш плани ҳам бажарилди.

Л. И. Брежнев Пленумда сўзлаган нутқида республика пахтакорларининг меҳнатига берилган юксак баҳо барча меҳнаткашларимизни янги улуғ ишларга руҳлантиради.

КПСС Коми область комитетининг биринчи секретари депутат **И. П. Морозов** қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: автоном республика меҳнаткашларининг куч — ғайрати, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигининг ва маҳсулот сифатини оширишнинг асосий масалаларига, Европа шимолида ёқилғи энергетика базасини ривожлантиришнинг муҳим масалаларига қаратилган. Шу билан бирга нотиқ республика экономикасини ривожлантиришда ҳали ҳам камчиликлар борлигини уқтириб ўтди. Саноат ишлаб чиқаришининг ва меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари пасайди. Биз бу соҳадаги аҳволни тузатиш учун кўп куч — ғайрат сарфламоқдамиз, деди нотиқ. Лекин Марказий планлаштирувчи органларга, министрликлар ва идораларга боғлиқ бўлган нуқсонлар ҳам бор.

Эстония ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **В. И. Клаусон** республика халқ хўжалиги меҳнаткашлари ҳал қилаётган проблемалар тўғрисида гапирди. У, шунингдек ем-хашак ишлаб чиқариш ва тайёрлаш учун серунум машиналар, тошлоқ ерларни ҳайдаш учун плуглар ишлаб чиқаришни бутун мамлакат миқёсида тезлатиш зарурлигига эътиборни жалб этди.

Республикада қишлоқ жойларда хусусий ёрдамчи хўжаликларга ёрдам бериш учун анча иш қилинди. Айни вақтда баъзи қийинчиликларни иттифоқ идораларининг ёрдамисиз бартараф этиш мумкин эмас. Жумладан, механизмлар ва материаллар, фондлар ажратиш ҳозирча планда кўзда тутилмаган.

Доғистоннинг экономикаси ва маданияти муваффақиятли ривожланмоқда. Автоном республика меҳнаткашлари XXV съезд қарорларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини амалга ошириш учун жуда кўп куч сарфламоқдалар. Доғистон АССР Министрлар Советининг Раиси депутат **М. Ю. Юсупов** сессияда сўзга чиқиб шу ҳақда гапирди.

Аммо ҳозирча ҳамма резервлар ишга солингани йўқ, деди у. Жумладан, капитал қурилиши ишлари орқада қолмоқда. Саноатда меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидаги топшириқлар баъзан бажарилмаяпти. Автоном республика коммунистлари, барча меҳнаткашлар шу камчиликларни бартараф қилишга зўр эътибор бермоқдалар.

Иттифоқ Советида ва Миллатлар Советида сессия кун тартибидаги биринчи ва иккинчи масалалар юзасидан музокаралар тамом бўлди.

СССР Олий Советининг сессияси 30 ноябрда ўз ишини давом эттирди.

* * *

Ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг иккинчи сессияси 30 ноябрь куни Москвада Катта Кремль саройида ўз ишини тугаллади. Депутатлар эришилган якунларни ва беш йилликнинг тугалловчи йилида мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш планларини зўр эътибор билан ҳар томонлама ва батафсил муҳокама этдилар, мамлакатда қонунчилик ҳамда ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлашга қаратилган муҳим қонунларни қабул қилдилар.

Депутатлар сессия ишининг охирги куни эрталаб Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қўшма мажлисига тўпландилар.

Шу ерда ҳозир бўлган кишилар **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, Д. А. Кунаев, А. Я. Пельше, Г. В. Романов, М. А. Суслов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. В. Шчербицкий, Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Э. А. Шеварднадзе, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. В. Русаков** ўртоқларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисни Иттифоқ Советининг раиси **А. П. Шитиков** очди.

(Давоми 2-бетда).

СССРда ХАЛҚ КОНТРОЛИ ТЎҒРИСИДА СССР ҚОНУНИНИНГ ЛОЙИҲАСИ ҲАҚИДА

СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари депутат Н. А. ТИХОНОВ доклади

КПСС Марказий Комитетининг куни кеча бўлиб ўтган Пленуми якунлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги ғоят мазмундор нутқи партиямизнинг, бутун совет халқининг диққат марказида турибди. Леонид Ильичнинг совет давлати қонунларини қатъият билан бекам-кўст бажариш, социалистик ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлаш, бутун хўжалик механизмининг муваффақиятли ишлаши, план топшириқларининг бажарилиши учун халқ контроли органларининг масъулиятини ошириш тўғрисидаги йўл-йўриқлари ғоят муҳим аҳамиятга эгадир.

СССРда халқ контроли тўғрисидаги қонун лойиҳаси айни шу вазифаларга мос бўлиб тушади, деб таъкидлади Н. А. Тихонов.

Мазкур лойиҳа СССР Конституциясига, КПСС XXV съездининг ва партия Марказий Комитети сўнгги Пленумларининг қарорларига мувофиқ ишлаб чиқилган. Улуғ Лениннинг халқ контроли тўғрисидаги ғоялари қонунга асос қилиб олинган. Лойиҳани тайёрлаш чоғида ўртоқ Л. И. Брежневнинг совет жамияти сиёсий системасини ривожлантириш ва контролни ташкил этиш масалаларига доир асарлари ва нутқлари жуда муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Қонун лойиҳасида совет гражданларининг контролни кучайтириш ва интизомни мустаҳкамлаш зарурлиги тўғрисида Конституция лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига қўйилган вақтда айтган, партия Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва Министрлар Советига тушган мактубларда баён қилинган кўпдан-кўп таклифлари ҳисобга олинди.

Лойиҳада айтилганидек, халқ контроли органларининг фаолияти Коммунистик партиянинг қарорларига мувофиқ амалга оширилади. Қонуннинг сиёсий мазмуни аввало шу билан белгиланади. Партия Лениннинг кенг омма томонидан доимий ва самарали контроллик қилиш тўғрисидаги ғоялари муттасил амалга оширилиши тўғрисида ҳар томонлама ғамхўрлик қилиб келмоқда.

Янги Конституция халқ контроли органларининг аҳамияти ва обрў эътиборини, халқ депутатлари Советларининг шу органларни тузиш ва уларга раҳбарлик қилишдаги ролини оширди.

Халқ контроли органлари группалар ва постлардан тортиб СССР Олий Совети тузадиган СССР Халқ контроли комитетигача яхлит бир системани ташкил этади. Қонун лойиҳасида СССР Халқ контроли комитети Олий Совет, унинг Президиуми ва СССР Министрлар Совети раҳбарлигида ишлаши кўзда тутилган. Ҳукумат министрликларнинг, давлат комитетларининг ва ўзига бўйсунувчи бошқа органларнинг фаолияти устидан контролликни амалга оширишда СССР Халқ контроли комитетига таянади, унинг хўжалик ва социал-маданий қурилиш соҳасидаги ҳамда давлат бошқарувининг бошқа соҳаларидаги контроллик фаолиятини йўналтириб туради.

Республикалардаги халқ контроли комитетларининг иттифоқдош ва автоном республикалар Олий давлат ҳокимияти ва идора органлари билан ўзаро муносабатлари тўғрисидаги масалалар ҳам айни шу тарзда ҳал этилади.

Лениннинг контролда омманинг ҳал қилувчи роли тўғрисидаги ғояси лойиҳанинг бутун мазмунига сингдириб юборилган. Халқ контроли давлат контроли билан жамоат контролини бирга қўшиб олиб боради. Халқ контроли комитетлари ўз фаолиятида кўп сонли активларга, жамоатчилик асосида ишлайдиган халқ контроли, группалари ва постларига таянади. Ҳозир мамлакатда бир миллион уч юз мингдан ортиқ ана шундай группа ва пост ишлаб турибди.

Қонун лойиҳасида, деб таъкидлади сўнгра докладчи, халқ контроли органлари фаолиятининг асосий вазифалари таърифланиши билан бирга партия йўл-йўриқларининг, совет қонунларининг, ҳукумат қарорларининг, айниқса хўжалик қурилиши масалаларига доир мана шундай ҳужжатларнинг бажарилишини текшириш биринчи ўринга қўйилган. Бу соҳада аввало коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, Конституциямизда эълон қилинган ижтимоий ишлаб чиқаришнинг олий мақсадига — одамларнинг ошиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини ғоят тўла-тўкис қондиришга эришиш таъмин этилади.

Н. А. Тихонов халқ контроли органлари ҳал этиши лозим бўлган кўпдан-кўп вазифаларни таърифлаб, қуйидагиларни таъкидлади: план топшириқларининг бажарилиши устидан доимий контроллик қилиш энг муҳим вазифалар жумласига киради. Бирлашмалар ва корхоналарнинг ишлаб чиқариш фаолиятига асосли равишда кириб бориш, камчиликларнинг сабабларини чуқур суриштириш, бу камчиликларнинг тугатилишига сабот билан эришиш зарур. Қурилиш, темир йўлда юк ташиш планларининг, маҳсулот етказиб бериш топшириқларининг бажарилиши устидан контролликни анча кучайтириш лозим.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг юксак сифатли бўлиши учун кураш — халқ контроли органлари ишидаги асосий йўналишларнинг биридир. Хўжалигимиз резервларини аниқлаш, фан ва техника ютуқларини, илғор тажрибани ишлаб чиқаришга жорий этиш устидан контроллик қилиш соҳасидаги актив ишга алоҳида аҳамият берилмоқда. Ресурсларни тежаб-тергаб сарфлаш, хўжасизлик ва исрофгарчилик фактларининг олдини қатъият билан олиш масалалари жуда ўткир қилиб қўйилмоқда.

Қишлоқ хўжалигида халқ контроли органлари олдига катта вазифалар қўйилмоқда. Даставвал давлат қишлоққа ажратиб бераётган жуда катта моддий ва молиявий ресурслардан омилкорлик билан фойдаланишга, ҳар бир гектар ердан, сарфланган ҳарбир сўмдан энг кўп самара олинишига, техникадан тўғри фойдаланишга, уни авайлаб асрашга сабот билан эришмоқ лозим. Қишлоқ хўжалиги ходимларининг фидокорона меҳнати билан вужудга келтирилган ҳамма нарсадан оқилона фойдаланиш устидан контроллик қилиш ҳам жуда муҳимдир. Дон, сабзавот, мева нобудгарчилиги тўғрисидаги масала — иқтисодий масалагина бўлиб қолмай, шу билан бирга сиёсий масала ҳамдир.

Барча корхоналар ва ташкилотлар табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ва шу ресурсларни муҳофаза қилиш соҳасида белгиланган тадбирларни ўз вақтида бажаришини қатъият билан кузатиб туриш ҳам халқ контроли органларининг бурчидир.

Халқ фаровонлигини ошириш соҳасида катта-катта тадбирлар кўрилади. Бироқ, деб уқтирди Н. А. Тихонов, — меҳнаткашлар халқ истеъмол қиладиган айрим молларнинг турлари ва сифатидаги камчиликлар, савдо-сотиқни, аҳолига маиший хизматни ташкил этиш, яъни ҳар бир оиланинг, ҳар бир кишининг манфаатларига дахлдор бўлган соҳаларда йўл қўйилаётган нуқсонлар хусусида ҳақли эътироз билдирмоқдалар. Халқ контроли органлари бундай сигналларга жавобан тезроқ чора кўришлари, камчиликларнинг тезроқ бартараф этилиши учун зарур тадбирлар амалга оширилишига эришишлари керак.

Яқинда партия Марказий Комитети билан ҳукумат планлаштиришни яхшилаш ва хўжалик механизмини такомиллаштириш тўғрисида муҳим қарорлар қабул қилди. Халқ контроли органлари шу қарорларнинг бажарилиши устидан сезгирлик билан контроллик қилишда актив қатнашишлари керак. Давлат интизомини бузишга, сансалорлик ва бюрократизмга қарши курашда, давлат аппарати ишида аниқлик, оперативлик, уюшқоқликни таъминлаш учун курашда халқ контролининг роли анча оширилмоқда.

Янги қонун халқ контроли органларига кенг ҳуқуқлар беради. Бу органлар қонунга хилоф иш қилишда айбдор бўлган кишиларга ўртоқларча танқид, нотўғри хатти-ҳаракатларни муҳокама қилиш йўли билан ҳам, шунингдек бундай кишиларни жавобгарликка тортиш воситаси билан ҳам таъсир ўтказади. Корхоналар ва ташкилотларнинг, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари халқ контроли органларининг таклиф ва тавсияларини ҳеч кечиктирмай кўриб чиқишлари, очиб ташланган нуқсонларни бартараф қилишлари ва кўрилган чоралардан шу органларни белгиланган муддатларда хабардор қилишлари лозим.

Халқ контроли органлари ўз ишини халқ депутатлари Советларининг доимий комиссиялари билан, касаба союзи, комсомол ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотлари билан мустаҳкам ҳамкорликда олиб борган тақдирдагина улар энг катта натижаларга эришадилар.

Халқ контроли органларининг прокуратура, ички ишлар, юстиция, давлат арбитражи органлари, судлар билан доимий алоқа боғлаши айниқса социалистик мулкни муҳофаза қилишда, қўшиб ёзишларга ва суиистеъмолларга қарши кураш ишида муҳим аҳамиятга эга бўлади.

Қонун лойиҳасида контролни амалга оширишдаги бош фигура бўлмиш халқ контролерига катта эътибор берилган. Докладчи халқ назоратчилари — ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг энг яхши намояндалари эканликларини уқтириб, уларнинг муваффақиятли ишлашини таъминлаш учун қонун белгилаб қўйган гарантиялар тўғрисида гапириб берди.

Чинакам умумхалқ контроллиги — социалистик демократия афзалликларининг ёрқин исботидир, меҳнаткашлар умумхалқ давлатимиз шароитида фойдаланаётган кенг ҳуқуқлар реаллигининг яққол далилидир.

СССРда халқ контроли тўғрисидаги қонуннинг қабул этилиши, деди пировардида Н. А. Тихонов, халқ контроли органларининг ишида янги босқич бошланганидан дарак беради. Бу қонун уларнинг бутун фаолиятини янада такомиллаштиришга, халқ контролёрларининг активлигини оширишга шак-шубҳасиз кўмаклашади. Шу билан бирга қонун социалистик демократияни янада чуқурлаштиришга, меҳнаткашларни давлат ва жамият ишларини идора қилишга янада кенг жалб этишга хизмат қилади.

Комил ишонч билан айтиш мумкинки, совет кишилари Олий Советда СССРда Халқ контроли тўғрисидаги қонуннинг тасдиқланишини маъқуллаб кутиб оладилар. **(Давомли қарсаклар).**

(Қисқартириб босилмоқда).

ИСТИҚБОЛ РЕЖАЛАРИ

КУНИ кеча КПСС Марказий Комитетининг бўлиб ўтган Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев қилган доклад биз, иқтисодчи олимларда ҳам катта таассурот қолдирди.

Ана шу докладда ўнинчи беш йиллик планлари бажарилишининг бориши ҳақида фактларга бой, салмоқли гаплар айтилди. Айни вақтда яқин келажакдаги истиқбол марралари ҳам аниқ-равшан белгилаб берилди.

Шуниси диққатга сазоворки, ўртоқ Л. И. Брежнев ўз докладида бу йилги мураккаб об-ҳаво шароитида «оқ олтин»дан мисли кўрилмаган улкан хирмон яратган пахтакорларимиз меҳнатига юксак баҳо берди. Ўзбекистон меҳнаткашлари шу тариқа ҳозирги беш йиллик улуғвор режаларини, улкан иқтисодий марраларни амалга оширишга муносиб ҳисса қўшдилар ва бундан кейин ҳам қўшаверадилар.

Ана шунинг ўзи ҳам партиямиз иқтисодий сиёсатининг, изчил аграр сиёсатининг тўғрилигини яна бир карра исботлаб турипти.

Партиямиз Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми ҳамда СССР Олий Совети сессиясининг ҳужжатлари шундан далолат берадики, мамлакатимиз меҳнаткашлари ўнинчи беш йиллик планларини муваффақиятли адо этиб, бундан буёнги иқтисодий тараққиётимиз учун, совет халқининг бахт-саодати, фаровонлиги учун янада мустаҳкам замин яратадилар.

А. МАМЕДОВ,
иқтисод фанлари доктори, профессор.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ ҚИЛАМИЗ

Бирлашмамизнинг кўп минг кишилик коллективи КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми материаллари ва ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг шу Пленумдаги мазмунли ва ёрқин нутқини зўр қизиқиш билан ўрганмоқда. Барча цехлар ва участкалар, смена ва бригадалар коллективлари ўз ишларини ана шу нутқда белгиланган йўл-йўриқлар ва вазифалар асосида ташкил этиш, бунинг учун аввало мавжуд ишлаб чиқариш резервларидан самарали фойдаланиш режаларини тузишмоқда.

Коллективимиз ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида анча дуруст ишламоқда. Давлат планлари ой сайин тўла ва зиёдаси билан адо этиляпти. Йил бошида эълон қилинган меҳнат вахтаси ҳамон давом этмоқда. Шунинг учун ҳам ўн бир ойлик ишлаб чиқариш топшириғи анча ортиғи билан адо этилди. Қўшимча юзларча минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Кимёгарларимиз КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларига янада самарали ва сифатли меҳнат билан жавоб бериш учун бор имкониятлардан фойдаланадилар, бутун маҳоратлари, тажрибалари ва куч-ғайратларини сарфлаб ишлайдилар.

А. МАҲМУДОВ,
«Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси касаба союз комитетининг раиси.

АЛОҲИДА КИТОБЧА ҚИЛИБ НАШР ЭТИЛДИ

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети 1979 йил ноябрь Пленумида сўзлаган нутқи алоҳида китобча қилиб нашр этилди.

Китобчага КПСС Марказий Комитети Пленумининг 1979 йил 27 ноябрида қабул қилинган қарори ҳам киритилган.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти кўп нусхада чоп этди.

(ТАСС).

Ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг иккинчи сессияси

СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

(Боши 1-бетда).

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госпланининг раиси депутат **Н. К. Байбаков** 1980 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани ҳақидаги ҳамда 1979 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планининг қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масала юзасидан якунловчи нутқ сўзлади.

СССР Олий Совети, деди у, 1980 йил давлат планини ҳар томонлама муҳокама қилди. План тўла-тўкис маъқулланди. Бу планнинг амалга оширилиши Ватанимизнинг иқтисодий қудратини янада кўпроқ мустаҳкамлаш, совет халқининг моддий ва маданий турмуш даражасини янада оширишни таъминлаш имконини беради, деб таъкидлаб ўтилди.

Сессияда сўзга чиққан депутатларнинг нутқларида КПСС Марказий Комитетининг сессия арафасида бўлиб ўтган Пленумининг қарорлари ва Л. И. Брежневнинг бу Пленумда сўзлаган нутқи — ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлиги уқтириб ўтилди. Л. И. Брежневнинг нутқида партия ва халқнинг тўққизинчи беш йилликнинг ўтган йилларида бажарган бунёдкорлик иши якунлари чуқур анализ қилинди ва асосий диққат-эътиборимизни сафарбар қилишимиз лозим бўлган энг муҳим вазифалар белгилаб берилди.

Депутатлар ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, халқ хўжалигидаги резервларни қидириб топиш, маҳсулот сифатини ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига катта эътибор бердилар. Нутқларнинг талайгина қисми қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришга, капитал қурилиш ва транспортдаги ишларни яхшилашга, уй-жой қурилишига эътиборни кучайтиришга бағишланди.

Кўп депутатларнинг нутқларида, план ва бюджет комиссияларининг қўшимча докладида, деб сўзини давом эттирди нотиқ, халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг сифатини ошириш ва аҳолининг талаб-эҳтиёжларига кўра молларнинг ассортиментини кенгайтириш учун имкониятларни қидириб топиш зарур эканлиги таъкидлаб ўтилди.

1980 йил планида кўзда тутилган озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат моллари ҳамда маданий-маиший моллар ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқариш ҳажмлари тўла бажарилибгина қолмай ошириб ҳам бажарилиши керак. Бинобарин халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш ва уларнинг сифатини ошириш юзасидан белгиланган планларни бажариш учун амалий тадбирлар кўриш — министрликлар, идораларнинг ва иттифоқдош республикаларнинг энг муҳим бурчидир.

Планни кўриб чиқиш вақтида СССР Олий Советининг план-бюджет ва тармоқ комиссиялари, ёшлар ишлари бўйича комиссиялар халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва реализация қилишни 192 миллион сўм миқдорида кўпайтириш ҳамда давлат бюджети даромадларини 140,4 миллион сўм кўпайтириш ҳақида таклиф киритдилар.

Н. К. Байбаков СССР Министрлар Советининг топширувига биноан бу таклифлар кўриб чиқилиб, қабул этилганлигини маълум қилди. 1980 йил давлат планига тегишли аниқликлар киритилади.

Сессияда, деб таъкидлади у, хўжалик ва маданий қурилишнинг бошқа муҳим масалалари юзасидан ҳам таклифлар киритилди. Айрим ташкилотлар, министрликлар ва СССР Госплани шаънига бир қанча танқидий мулоҳазалар айтилди. Нотиқ СССР ҳукуматининг топширувига биноан қуйидагиларни маълум қилди: 1980 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани юзасидан қилинган таклиф ва мулоҳазаларнинг ҳаммаси эътибор билан кўриб чиқилади ва улар юзасидан тегишли қарор қабул қилинади.

Н. К. Байбаков сўзининг охирида КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми қарорларидан, Л. И. Брежневнинг экономикани ривожлантиришга доир туб масалалар юзасидан берган кўрсатмаларидан илҳомланган мамлакатимиз меҳнаткашлари 1980 йил планини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажариш учун ишлаб чиқаришни ўстириш ва унинг самарадорлигини ошириш резервларини қидириб топиш ва улардан фойдаланиш соҳасида бунёдкорлик ишини кучайтириб юборадилар, деб ишонч билдирди.

СССР Олий Совети 1980 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани тўғрисидаги қонунни палаталарда алоҳида-алоҳида овозга қўйиб якдиллик билан қабул қилди.

Қонун 1980 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш планини палаталар доимий комиссиялари томонидан киритилган тузатишларни ҳисобга олиб тасдиқлади. 1980 йилда мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари юзасидан ўсиш суръатлари белгиланди.

Истеъмол ва жамғариш учун фойдаланиладиган миллий даромад 1979 йилга нисбатан 4 процент, саноат маҳсулоти 4,5 процент, шу жумладан ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш 4,5 процент ва истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш 4,5 процент ортади.

Келгуси йилда аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар миқдори 2,9 процент кўпайтирилади.

Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти 5,1 процент ортади, пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига жами саҳни 109,4 миллион квадрат метрлик уй-жой қуриш мўлжалланди.

1979 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планининг қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги қарор бир овоздан қабул қилинди.

СССР молия министри депутат **В. Г. Гарбузов** кун тартибидаги иккинчи масала юзасидан —СССРнинг 1980 йилги Давлат бюджети ва 1978 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисида якунловчи нутқ сўзлади.

СССРнинг 1980 йилги Давлат бюджети, деди у, палаталарнинг план-бюджет комиссияларида ва бошқа доимий комиссияларда батафсил кўриб чиқилди ҳамда СССР Олий Советининг сўзга чиққан депутатлари бюджетни тўла-тўкис қўллаб-қувватлаб, маъқулладилар.

СССР Олий Совети палаталарининг доимий комиссиялари СССРнинг 1980 йилги Давлат бюджети даромадларини 140,4 миллион сўм, шу жумладан оборотдан олинадиган солиқ бўйича 103,3 миллион сўм, фойдадан тўловлар бўйича 37,1 миллион сўм миқдорида кўпайтириш ҳақида таклиф киритдилар.

СССР Олий Совети палаталарининг комиссиялари қидириб топилган ресурсларни иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг илтимосини ҳисобга олиб, қўшимча тадбирлар учун сарфлашни таклиф этдилар.

СССР Министрлар Совети, деди нотиқ, бу таклифларнинг ҳаммасини қабул қилиш мумкин деб ҳисоблайди.

Депутатлар СССРнинг 1980 йилги Давлат бюджетини тасдиқлаш тўғрисидаги қонунни палаталарда алоҳида-алоҳида овозга қўйиб якдиллик билан қабул қилдилар.

СССРнинг 1980 йилги Давлат бюджети доимий комиссиялар томонидан киритилган тузатишларни ҳисобга олиб даромадлар бўйича 284.768.404 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 284.511.907 минг сўм миқдорида тасдиқланди.

Келгуси йилда халқ хўжалигини пул билан таъминлаш — оғир саноатни, қурилиш индустриясини, енгил саноат ва озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалиги, транспорт, уй-жой-коммунал хўжалигини ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантириш учун қилинадиган харажатлар 149.394.522 минг сўмни ташкил этади, социал-маданий тадбирларга 97.224.396 минг сўм, шу жумладан давлат страхованиe бюджети бўйича 34.473.212 минг сўм сарф қилинади.

1980 йилда мамлакат мудофааси учун 17.124.000 минг сўм ажратиб берилади.

Қонунда иттифоқдош республикаларнинг давлат бюджетлари белгилаб берилди.

СССР Олий Совети мамлакатнинг Давлат плани ва Давлат бюджети тўғрисидаги планларда СССР Министрлар Советига СССРнинг 1980 йилги Давлат плани ва Давлат бюджети юзасидан доимий комиссияларнинг хулосалаларида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек палаталарнинг мажлисларида депутатлар томонидан айтилган таклифлар ва мулоҳазаларни кўриб чиқиб, тегишли қарорлар қабул қилишни топширди.

СССР Олий Совети СССРнинг 1978 йилги Давлат бюджети ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлади ва тегишли қарор қабул қилди.

Шундан кейин сессия кун тартибидаги учинчи масалани кўриб чиқишга киришди.

СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат **Н. А. Тихонов** «СССРда Халқ контроли ҳақида, СССР қонун лойиҳаси тўғрисида» доклад қилди.

Депутатлар палаталарда алоҳида-алоҳида овозга қўйиш йўли билан «СССРда Халқ контроли тўғрисида»ги СССР қонунини бир овоздан қабул қилдилар. «СССРда Халқ контроли тўғрисида» СССР қонунини кучга киритиш тартиби ҳақида» СССР Олий Советининг қарори ҳам қабул қилинди.

Шундан кейин депутатлар кун тартибидаги тўртинчи масалани кўриб чиқишга киришдилар.

Иттифоқ Совети қонун лойиҳалари комиссиясининг раиси **М. С. Горбачев** «СССР Олий суди ҳақида СССР қонуни, СССР прокуратураси ҳақида СССР қонуни, СССРда давлат арбитражи тўғрисида СССР қонуни ва СССРда адвокатура ҳақида СССР қонуни лойиҳалари тўғрисида» доклад қилди.

Депутатлар палаталарда алоҳида-алоҳида овозга қўйиш йўли билан «СССР Олий суди тўғрисида» СССР қонунини, «СССР прокуратураси тўғрисида» СССР қонунини, «СССРда давлат арбитражи тўғрисида» СССР қонунини ва «СССРда адвокатура тўғрисида» СССР қонунини якдиллик билан қабул қилдилар. «СССРда давлат арбитражи ҳақида» СССР қонунини кучга киритиш тартиби тўғрисида СССР Олий Советининг қарори ҳам қабул қилинди.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари **М. П. Георгадзе** СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида доклад қилди. СССР Олий Совети тегишли қонунлар қабул қилди.

Шу билан ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг иккинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

(ТАСС).

СССР ОЛИЙ СУДИ ТЎҒРИСИДА СССР ҚОНУНИ, СССР ПРОКУРАТУРАСИ ТЎҒРИСИДА СССР ҚОНУНИ, СССРДА ДАВЛАТ АРБИТРАЖИ ТЎҒРИСИДА СССР ҚОНУНИ ВА СССР АДВОКАТУРАСИ ТЎҒРИСИДА СССР ҚОНУНИ ЛОЙИҲАЛАРИ ҲАҚИДА

ССР Иттифоқи қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиясининг раиси М. С. ГОРБАЧЕВ доклади

КПСС XXV съезди белгилаб берган сиёсий йўлни амалга ошириш соҳасида активлик билан олиб борилаётган собитқадам иш бугунги кунда партиямиз ва ҳукуматимизнинг, бутун совет халқининг фаолиятига хос бўлган асосий, бош хусусиятдир.

Съезддан кейин ўтган йиллар, деди М. С. Горбачев, жамиятни иқтисодий ва социал ривожлантиришда, совет халқи фаровонлигини янада юксалтиришда катта-катта муваффақиятлар билан нишонланди. Мамлакат коммунистик қурилишнинг барча йўналишларида анча олға силжиди.

Шу давр мобайнида СССРнинг халқаро майдондаги позициялари яна ҳам кўпроқ мустаҳкамланди, унинг тинчлик учун, кескинлик юмшатилишини чуқурлаштириш ва халқаро хавфсизлик учун курашдаги таъсири кучайди. Ўртоқ Л. И. Брежнев 6 октябрь куни Берлинда баён этган янги совет ташаббуслари ҳозирги вақтда бутун дунёда ғоят кенг кўламда қўллаб-қувватланмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг куни кеча бўлиб ўтган Пленуми мамлакатимиз иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш соҳасида янги катта вазифаларни ўртага қўйди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг энг муҳим проблемалари атрофлича анализ қилиб берилди, ишдаги камчиликлар ленинча принципиаллик билан чуқур очиб ташланди, хўжаликни юритиш ва бошқаришнинг барча бўғинларида иш самарадорлиги ва сифатини, ишчанлик ҳамда уюшқоқликни ошириш йўлини изчил ва тобора сабот билан амалга ошириш йўллари кўрсатиб берилди.

Пленум қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи— партия билан халқ конкрет ҳаракатларининг жанговар программасидир. Бу программанинг амалга оширилиши 1980 йилда юксак марраларга эришишнинг негизи, ўн биринчи беш йиллик мобайнида халқ хўжалигини ривожлантириш суръатларини оширишнинг пухта негизи бўлади.

Совет кишилари КПСС нинг ички ва ташқи сиёсатини астойдил маъқуллаб, актив қўллаб-қувватламоқдалар. Партия Марказий Комитетининг бўлиб ўтган Пленуми, СССР Олий Совети ҳозирги сессиясининг иши — партия билан халқ ленинчи Марказий Комитет теварагига, атоқли марксчи-ленинчи, халқлар тинчлиги ва бахт-саодати учун оташин курашчи Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси теварагига маҳкам жипслашганлигини кўрсатувчи яна бир яққол далилидир.

Ҳеч шубҳа йўқки, Пленумда ва сессияда қабул қилинган қарорлар ҳамда қонунларни мамлакатимиз барча областлари, ўлкалари ва республикаларининг меҳнаткашлар коллективлари астойдил қўллаб-қувватлайдилар. Мазкур қарорлар ва қонунлар ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, совет халқ зиёлиларининг бунёдкорлик фаолиятига янги омил бахш этади.

СССР Олий суди тўғрисидаги, СССР Прокуратураси тўғрисидаги СССРда Давлат арбитражи тўғрисидаги, СССРда адвокатура тўғрисидаги қонунларнинг сессия муҳокамасига тақдим этилган лойиҳалари — мамлакатимизда бутун қонунчиликни СССР Конституциясига мувофиқлаштириш соҳасида олиб борилаётган катта ва кўп қиррали ишнинг муҳим таркибий қисмидир. Кейинги вақтларда СССР Олий Советининг регламенти, СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги, СССР Министрлар Совети тўғрисидаги, СССР гражданлиги тўғрисидаги ва бошқа қонунлар қабул қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг «Ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш соҳасидаги ишни яхшилаш ва ҳуқуқни бузишларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги қарорида мана шу муҳим умумдавлат вазифасини ҳал этиш ишида прокуратура, ички ишлар, юстиция органлари, судларнинг фаолиятини такомиллаштириш борасида бутун бир тадбирлар системаси белгилаб берилган.

Сессия муҳокамасига тақдим этилган қонунларнинг лойиҳалари Лениннинг социалистик демократия ва социалистик қонунчилик тўғрисидаги, суд, прокуратура ҳамда совет давлатининг ҳуқуқни муҳофаза қилувчи бошқа органлари фаолиятини ташкил этиш ҳақидаги таълимотига таянади. КПСС XXIII, XXIV ва XXV съездларининг қорорлари, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларини, Леонид Ильич Брежневнинг қонунчиликни мустаҳкамлаш ва совет қонунчилигини такомиллаштириш масалаларига доир асарлари лойиҳаларга асос қилиб олинган.

Лойиҳаларни ишлаб чиқиш вақтида ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари фаолиятининг тажрибаси, жамият ҳаётининг етилган эҳтиёжлари, шунингдек гражданлар, жамоат ва давлат ташкилотлари, меҳнаткашлар коллективларининг СССР Конституцияси лойиҳаси бутун халқ томонидан муҳокама этилиши давомида айтилган ҳамда социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашга қаратилган таклифлари эътиборга олинди. Лойиҳаларни тайёрлашда СССР Олий Совети билан иттифоқдош республикалар Олий Советларининг депутатлари, манфаатдор министрликлар ва идоралар, олимлар ва мутахассислар иштирок этдилар.

Докладчи ҳар бир қонун лойиҳасини таърифлаб берди. СССР Олий суди тўғрисидаги қонун лойиҳасига, деди у, СССР Олий суди тўғрисида 1957 йилда қабул қилинган низомнинг ўзини амалда оқлаган нормалари киритилган. Шу билан бирга лойиҳада бевосита СССР Конституциясидан келиб чиқувчи бир қанча янги нормалар ҳам бор.

Қонун лойиҳасида таъкидланадики, СССР Олий суди социалистик қонунчилик асосида иш кўради, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга, жамият манфаатларини, гражданларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишга кўмаклашади ҳамда ўзининг бутун фаолияти билан одил судловни амалга оширишда қонунларнинг тўғри ва бир хилда тадбиқ қилинишини таъминлаши лозим.

СССР прокуратураси тўғрисидаги қонун лойиҳасида прокуратура органларининг совет жамиятини ривожлантиришнинг ҳозирги босқичидаги вазифалари ва улар фаолиятининг асосий йўналишлари белгилаб берилган.

Лойиҳада қонунларнинг давлат бошқарув органлари, шунингдек суриштириш ва дастлабки тергов органлари томонидан ижро этилиши устидан прокурор назоратига каттагина эътибор берилган.

СССРда давлат арбитражи тўғрисидаги қонуннинг қабул қилиниши СССР Конституциясидан келиб чиқади. СССР Конституцияси давлат арбитражи органлари корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ўртасидаги хўжалик низоларини ўзларининг компитенцияси доирасида ҳал этажакларини белгилади.

Хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш, томонларнинг шартномалар ва мажбуриятларга риоя этишлари, тежамкорликни кучайтириш, социалистик мулкни муҳофаза қилиш, мақбул хўжалик алоқаларини ривожлантириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга ва маҳсулот сифатини оширишга кўмаклашиш масалалари давлат арбитражининг диққат марказида туриши лозим.

СССРда адвокатура тўғрисидаги умумиттифоқ қонунини қабул қилиш кўзда тутилмоқда, деди сўнгра нотиқ. Бу қонун лойиҳасида адвокатлар коллегиялари аъзоларининг ҳуқуқ ва бурчлари белгилаб берилади, адвокатларнинг гражданлар ва ташкилотларга кўрсатадиган юридик ёрдам турлари санаб ўтилади, адвокатларнинг гражданлик ишлари ва маъмурий ҳуқуқ бузиш тўғрисидаги ишлар юзасидан судда, арбитражда ва бошқа давлат органларида вакиллик қилиш, адвокатларнинг жиноий ишларни судда, шунингдек дастлабки терговда кўриб чиқишда иштирок этиш конкрет формалари ифодаланган.

Қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссиялари сессия муҳокамасига тақдим этилган қонунларнинг лойиҳалари СССР Конституциясига мувофиқ бўлиб, Коммунистик партиянинг социалистик демократияни янада ривожлантиришдан, совет ҳуқуқтартиботи муҳофаза этилишини кучайтиришдан иборат йўлини акс эттиради.

Бизнинг Конституциямиз ва унга асосан қабул қилинаётган қонунлар шуни яққол кўрсатиб турибдики, демократия, эркинлик ва инсон ҳуқуқлари деган тушунчалар социализм шароитидагина реал мазмун билан тўлдирилмоқда, дунёда биринчи социалистик умумхалқ давлатимиз адолат ва қонунчилик байроғини, инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари байроғини баланд кўтариб бормоқда.

Шак-шубҳа йўқки, деди пировардида М. С. Горбачев, судлар, прокуратура ва давлат арбитражи органлари, совет адвокатураси Коммунистик партия қарорларига, янги қонунларга, ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумидаги нутқида таърифлаб берган принципиал қоидаларга амал қилиб, ўзларининг фаолияти партия билан халқ улар олдига қўяётган юксак талабларга мос бўлиши, коммунизм қурилиши вазифаларини ҳал этишга актив ёрдам бериши учун барча чораларни кўрадилар. **(Давомли қарсаклар).**

(Қисқартириб босилмоқда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ СЕССИЯСИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет доимий комиссияси ва бошқа доимий комиссиялари республика Олий Советининг ўнинчи сессиясига тайёргарлик кўрмоқдалар. Бу сессия Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги давлат плани билан республиканинг 1980 йилги давлат бюджетини қабул қилиши керак. Махсус тайёргарлик комиссияларининг мажлислари шу ҳужжатларнинг айрим бўлимларини кўриб чиқишга бағишланди. Комиссиялар ишида депутатлар билан бирга халқ хўжалиги мутахассислари, фан ва маданият намояндалари қатнашдилар. Битта масала—мавжуд имкониятлар ва резервлардан нечоғлик тўла-тўкис фойдаланилаётганлиги, беш йилликнинг якунловчи йилидаги топшириқларда шу резервлар етарлича тўла назарда тутилган-тутилмаганлиги комиссия қатнашчиларининг диққат марказида турибди. Депутатлар министрликлар, идоралар, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, корхоналар ва ташкилотлар ишини таҳлил этиб, уни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида баён этилган талаблар билан таққослаб кўрдилар.

Иқтисодий ва социал ривожлантириш планининг асосий кўрсаткичлари бўйича тайёргарлик комиссияси бир қанча министрликлар ва идоралар раҳбарларининг капитал маблағларни ишга тушириладиган қурилишларга тўплаш, реконструкция қилиш ва янги техникани жорий этишга сарфланувчи маблағлардан самарали фойдаланиш, металл ва ёқилғини тежаб-тергаб сарфлаш тўғрисида қилган докладларини тинглади.

1980 йилги Давлат бюджетининг асосий кўрсаткичлари ҳамда 1978 йилги бюджетнинг ижроси тўғрисидаги ҳисобот бўйича тайёргарлик комиссиясининг мажлисларида смета-штат интизомига риоя этиш билан боғлиқ масалалар, Хоразм область ижроия комитетининг маҳаллий бюджет ижроси тўғрисида берган ҳисоботи кўриб чиқилди. Депутатлар республика молия министрлигининг план-бюджет комиссиялари тавсияларини ижро этиш тўғрисида қилган докладларини ҳам тингладилар.

Енгил саноат, пахта тозалаш саноати, мебель ва ёғочсозлик саноати ҳамда энергетика, озиқ-овқат, гўшт ва сут саноати, маҳаллий саноат ва «Узплодоовощвинпром» бўйича тайёргарлик комиссияларининг мажлисларида ишлаб чиқариш юксак самарадорлиги ва маҳсулот сифатини таъминлаш билан боғлиқ кўп масалалар муҳокама қилинди.

Қурилиш ва бинокорлик саноати министрлиги, транспорт ва йўл хўжалиги ҳамда алоқа бўйича тайёргарлик комиссияларининг мажлисларида халқ хўжалик планларини муваффақиятли бажариш учун ҳамма резервларни ишга солиш тўғрисида амалий гаплар бўлди.

Қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги бўйича тайёргарлик комиссиялари план ва бюджетнинг асосий кўрсаткичларига таaллуқли материаллар билан бирга тегишли министрликларнинг алмашлаб экишни жорий этиш ва ўзлаштириш тўғрисида, паррандачиликни ривожлантириш юзасидан белгиланган топшириқларнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида, сув хўжалиги объектлари қурилишида иш ҳақини тежаб-тергаб сарфлаш ҳақида қилган докладларини муҳокама қилдилар.

Халқ маорифи, фан ва маданият тайёргарлик комиссияларининг мажлисларида халқ маорифини ривожлантиришга сарфланадиган маблағлардан самарали фойдаланиш, ҳунар-техника билим юртларида молия интизомига риоя қилиш, олис областлардан ёшларни олий ўқув юртларига конкурсдан ташқари қабул қилиш ва абитуриентларни танлаш сифатини яхшилашга тааллуқли масалаларга, қишлоқ аҳолисига кино хизмати кўрсатиш, китоб нашр этиш планларини бажариш, китоб маҳсулотини реализация қилишга кўп эътибор берилди.

Соғлиқни сақлаш ва социал таъминот, савдо ва умумий овқатланиш, коммунал хўжалик ва маиший хизмат кўрсатиш бўйича тайёргарлик комиссияларининг мажлисларида бир қанча министрликлар ва идоралар раҳбарларининг аҳолининг ўсиб бораётган эҳтиёжларини янада тўлароқ қондириш борасида кўрилаётган чоралар тўғрисидаги докладлари тингланди. Табиатни ва ер ости бойликларини муҳофаза қилиш бўйича тайёргарлик комиссияси ҳам мажлис ўтказди.

Тайёргарлик комиссиялари план ва бюджетнинг тегишли бўлимлари юзасидан ўз хулосаларини тузиб чиқдилар.

(ЎзТАГ).

Чорва қишлови—масъулиятли давр

ҲАММА СОҲА ЭЪТИБОРДА БЎЛСИН

КУЗНИНГ илиқ-иссиқ кунлари ўтиб кетиб, қишлиқировли кунлар бошланмоқда. Ҳозир фермалардаги молхоналар, қўй-эчкилар қишлайдиган яйловлардаги қўралар ремонт қилиниб, чўпон-чўлиқлар яшайдиган уйларни тузатиб бериб, қиш учун озиқ-овқат ва бошқа рўзғор буюмлари ғамлаб қўйилган бўлиши керак.

Чорва қишловининг муваффақиятли ўтиши озуқанинг мўллиги ва унинг сифатига ҳам боғлиқдир. Чунки, озуқа сифатли ва тўйимли бўлмаса, қиш ойларида чорва моллари маҳсулдорлиги, бинобарин ялпи маҳсулот етиштириш камайиб кетади.

Озуқа турлари ичида дағал хашак салмоқли ўринни эгаллайди. Аммо, у қанча кўп бўлмасин қуруқ ҳолича молларга беришдан фойда йўқ. Албатта, қайта ишланиши керак. Акс ҳолда эрта кўкламдан бери катта меҳнат эвазига тўпланган ҳашакнинг кўп қисми нушхурдга чиқиб, беҳуда кетади. Шунинг учун ҳар бир хўжалик фермасида донадор озуқа тайёрлайдиган цехлар, хашакни майдалаб берадиган агрегатлар, буғлайдиган махсус мосламалар тўхтовсиз ва бенуқсон ишлаб туриши зарур.

Оҳангарон районидаги Ворошилов номли совхозда қишловга яхши тайёргарлик кўрилган. Совхознинг қорамолчилик фермасига кираверишданоқ саранжом-саришталик кўзга ташланади. Моллар яйратиладиган очиқ майдонлар текис, тоза. Бузоқхоналар, соғин-сигирлар хонаси супуриб сидирилган. Ҳамма бинолар қиш мавсумига тайёр.

Қўй-эчкилар қишлайдиган қўйхоналар ремонтдан барвақт чиқариб қўйилган. Қишлов учун етарли ем-хашак ташиб келтирилган.

Хўжаликда дағал хашак тайёрлаш, силос ва сенаж бостириш ишлари бу йил анча яхши уюштирилди. Планда белгиланган 6500 тонна ўрнига 10000 тоннадан ошириб сифатли қуруқ хашак ғарамлаб қўйилди. Шундан 2 тоннадан кўпроғи беда хашаги. 1500 тонна ўрнига 3600 тонна сенаж бостирилди.

Маълумки қиш ойларида моллар маҳсулдорлигини оширадиган озуқалардан бири — силосдир. Хўжалик чорвадорлари уни ўз тажрибаларида синовдан ўтказганликлари туфайли бу йил 116 гектар ерга силос учун маккажўхори экиб, уни кўнгилдагидек парвариш қилдилар. Пояси нормал пишиб етилиши билан тезда ўриб, силос бостиришга киришилди. Мавжуд олтита ўрим агрегати қувватидан юқори унум билан фойдаланилиб, 4160 тонна ўрнига 5000 тоннадан зиёд сифатли силос бостирилди.

Чорвачиликни комплекс ривожлантириш учун ҳамма соҳада бир маромда иш олиб бориш керак бўлади. Озуқа базасини мустаҳкамлаш, молхонадаги барча иш жараёнларини механизациялашдан ташқари чорва моллари зотини яхшилаб, уларнинг бош сонини кўпайтириш ва маҳсулдорлигини ошириш ҳам ана шундай муҳим соҳалардир. Шу жиҳатдан қараганда совхоз фермасида айрим камчиликлар ҳам кўзга ташланади.

Кам маҳсулли жайдари моллар поданинг асосий қисмини ташкил этади. Тўғри, қора-ола зотли сигирларни кўпайтириб, жайдари молларни тугатишга киришилган. Аммо, бу ишларни зооветеринария қоидалари асосида тезлаштириш зарур.

Ҳозир фермада 1100 бошдан ошиқроқ қорамол мавжуд. Бу пландагидан 90—95 бош кам. Шу жумладан 75—80 бош сигир етишмайди. Бизнингча, асосий иллат бузоқ олиш ишларининг яхши йўлга қўйилмаганлигидадир. Масалан, бу йилги планга кўра 540 бош бузоқ олиниши керак эди. Аммо, 400 бошга ҳам етмай қолди. Бу соҳадаги ишлар яхши бўлмаётганлиги учун гўшт ва сут етиштириш планларининг бажарилиши ҳам хавф остида қолаётир.

Хўжалик раҳбари, чорвачилик бўйича мутахассислар озуқа базасини мустаҳкамлаш билан бир қаторда жамоат чорвачилигини ҳар томонлама муваффақиятли ривожлантириш соҳасидаги ишларни ҳам тўғри йўлга қўйишлари лозим.

А. САМАДОВ.

ТЎҚҚИЗ ЎҒЛОН ВА БИР ПАҲЛАВОН

Тўққиз азамат ўғлон,
Ва бир чапдаст Паҳлавон,
Ўзаро қуриб суҳбат,
Ошкор этилди ният.
Деди шунда Паҳлавон:
— Эй, тўққиз мард,
қадрдон,
Ушбу фурсат, ушбу дам,
Элни эъзозлаб биз ҳам,
Сафдош дўстлар қатори,
Кўзлаб ишнинг барорин,
«Оқ олтин» қўрғонини,
Ризқ-рўзимиз конини
Шубҳасиз забт этмоқ-чун,
Аҳд—муродга етмоқ-чун,
Қўлни тутқазиб қўлга,
Бардам чиқайлик йўлга.
Турди ўрнидан шу он,
Тўққиз забардаст ўғлон:
Бўка, Ғалаба, Чиноз,
Ҳар бирининг қадди ғоз.
Коммунистик, Оққўрғон,
Чин сўз, соҳиби даврон.
Пискент ила Бекобод,
Қалбида ёнар шиддат.
Ўрта Чирчиқ, Янгийўл,
Дилларда орзу мўл.
Бари бўлиб бир тан-жон,
Йўлга тушдилар шу он.
Кураш борди бетиним,
Ҳеч ким билмади тиним.
Баҳор келди кўп нособ—
Роса кўрсатди у ноз.
Сурди орқага ишни
Кўпайтирди ташвишни.
Майдонларда неча бор,
Чигит экилди такрор.
Парваришлар кечикди,
Навниҳоллар энтикди.
Аммо доно Паҳлавон,
Тўққиз ҳамфикр ўғлон
Топди дардларга даво,
Дилда қайнаб муддао.
Қийғос ўсди ғўзалар,
Кундан-кунга чўзилиб,
Кўзга келиб ҳар майдон
Бўлди «оқ олтин»га кон.
Диллар, кўзлар қувонди,
Юзлар севинчдан ёнди.
Кўриб пухта ҳозирлик,
Авжига миниб бирлик,
Тўққиз ҳамжиҳат ўғлон,
Ва омилкор Паҳлавон,
Тушди теримга яктан.
Мўлжални олиб ҳар тонг
Далада урди жавлон.
Елдириб от пойгада
Олдирмай-доми олиб,
Бўлди Бўка зап ғолиб.
Пешқадам Ғалаба ҳам;
Манзилга етди илдам.
Сўнгги ҳимматли Чиноз,
Яна Бекобод шоввоз.
Бўш келмади Оққўрғон,
Аҳдли Пискент жонажон.
Коммунистик шиддаткор,
Қўшди хирмонга мадор.
Шаштин тезлаб Янгийўл,
Пахта уйди мўлу кўл.
Ўрта Чирчиқ ниҳоят
Кўрсатди финишда қад.
Янгратиб зафар куйин,
Забт қилинди шу йўсин,
Оппоқ олтин қўрғони,
Ризқу-рўзимиз кони.
Эй, тўққиз мард, дўст,
ёрон,
Қадами шон Паҳлавон.
Юксак аҳдингдан дарак—
Чўнг ғалабанг муборак!

Шоҳид ТОҲИРОВ.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ЮЗАСИДАН 30 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан машинада мавсум бошидан буён терилгани (умумий пахта тайёрлаш ҳажмига нисбатан процент ҳисобида).

Бўка	0,10	119,83	113,54
Чиноз	0,13	113,00	108,15
Ўрта Чирчиқ	0,10	112,32	107,92
Ғалаба	0,02	112,14	107,89
Коммунистик	0,05	112,11	101,05
Бекобод	0,10	111,83	106,00
Пискент	0,07	110,35	116,41
Янгийўл	0,11	110,20	104,86
Оққўрғон	0,02	110,07	101,62
Область бўйича:	0,23	113,16	107,65

Саодат Ғозибекова Оққўрғон районидаги «Коммунизм» колхози кўпмингкилограммчи теримчилари ўртасидаги мусобақа пешқадамларидан биридир. Бу йилги мавсумда у хўжалик хирмонига 8 тонна «оқ олтин» териб тўкди. Суратда: чевар теримчи С. Ғозибекова.

Ҳ. Аввалов фотоси.

СЎНГГИ МИСҚОЛЛАРГАЧА

Республикамизнинг ҳамма ерида бўлганидек, Бекобод райони пахтазорларида ҳам пахта учун, улкан хирмон учун курашнинг ҳал қилувчи дамлари давом этмоқда. Бугунги куннинг ҳар дақиқаси қадрига етган район меҳнаткашлари ва шаҳарлик ҳашарчилар ҳар толаси олтинга тенг бўлган пахтанинг бир граммини ҳам нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш йўлида ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Райондаги «Ленинград» совхози 3-бўлими йиллик план ва социалистик мажбуриятларини бажарганларига анча бўлди. Лекин шунга қарамай, пахта далаларида бир дақиқа ҳам тиним йўқ. Деҳқонлар оғир меҳнатлар эвазига етиштирилган ҳосилнинг сўнгги мисқолларигача нес-нобуд қилмай она-Ватан хирмонига етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилишаётгани шундоққина кўриниб турибди.

— Бўлимимиз заршунослари бу йил чинакамига жасорат намуналарини кўрсатиб меҳнат қилдилар,— дейди бўлим бошлиғи Асқар Йўлдошев.

Дарҳақиқат, бўлим заршунослари 12 кунда планни, яна 10 кундан кейин социалистик мажбуриятларини бажариб ҳамон совхозда карвонбошилик қилиб келишмоқда. Уларнинг шу кунгача уйган пахта хирмонлари 1200 тоннадан ошиб кетди. Бу йиллик планга нисбатан 138 фоиз деган сўз.

Бундай катта ютуқларни қўлга киритишда социалистик мусобақанинг тўғри йўлга қўйилганлиги, йиғим-терим илғорларини ўз вақтида ҳам моддий, ҳам маънавий томондан рағбатлантириб турилганлиги муҳим роль ўйнамоқда.

— Мана бу майдонлар совхозимизнинг илғор бригада бошлиқларидан бири Камол Фозилов бошчилик қилаётган 1-бригадага қарашли,— дея сўзида давом этди бўлим бошлиғи.— Бу бригада азаматлари совхозда биринчи бўлиб халқ хўжалик планини ва социалистик мажбуриятларини бажарган эдилар. Куни кеча яна бир довон ошдилар. Зиммага олинган оширилган мажбурият ҳам зиёдаси билан адо этилди. Давлатга 80 гектар ернинг ҳар гектаридан 29 центнердан жами 242 тонна чўл дурдонаси етказиб берилди.

— Пахтазорларимизда ҳали ҳосил кўп,— дейди бригадир.— Коллективимиз аъзолари мавсум охиригача яна 60 тонна «оқ олтин» топширишга сўз бердилар. Бу марра ҳам сўзсиз эгалланади.

Биз бўлимнинг Самат Аширбоев бошқараётган 6-, Нури Қораев бошқараётган 7-, Темирхон Тожибоева бошқараётган 5-бригадаси далаларида бўлганимизда ҳам юксак меҳнат кўтаринкилигининг гувоҳи бўлдик. Бу бригадаларнинг ҳар бири бу йил 30 центнерлик марра учун кураш олиб бормоқда.

Мавсумда қаҳрамонона меҳнат намунаси кўрсатаётган Абдуқаюм Қулибоев, Холмурод Фозилов, Латип Одилов каби пўлат от суворийлари бўлимнинг катта хирмонига баракали ҳисса қўшдилар. Уларнинг ҳар бири ўз агрегати бункеридан 100—120 тоннадан ошириб «оқ олтин» тўкди.

Совхоз ишчилари билан елкама-елка туриб меҳнат қилаётган Тошкент шаҳар Ленин райони ташкилотлари ишчи-хизматчилари, Бекобод шаҳридаги марказий касалхона ходимлари, район ижроия комитети ходимлари ҳам пахта хирмонига муносиб ҳисса қўшдилар. Уларнинг ҳимматидан бўлим пахтакорлари беҳад мамнун бўлмоқдалар.

Бўлим пахтакорлари мавсум охиригача жами пахта хирмонини 1500 тоннага етказиш учун курашни давом эттирмоқдалар.

Ф. МУҲИДДИНОВ.

ПАХТАЗОР МАДҲИ

(ХАТЛАРГА ОБЗОР)

Пойтахт область пахтакорлари деҳқончиликда жуда оғир келган бу йилги об-ҳаво қийинчиликларини мардонавор енгиб, оширилган социалистик мажбуриятни ҳам муваффақият билан адо этдилар. Аммо, пахта далаларида пешона тери тўкиб етиштирилган ҳосил ҳали тугагани йўқ. «Оқ олтин»нинг сўнгги мисқолларини ҳам ерда қолдирмай она-Ватан хирмонига тўкиш учун кураш давом этмоқда.

Редакциямизга келаётган хат-хабарлар пахтакорларнинг жасорати, ҳиммати баланд ҳашарчиларнинг ғайрат-шижоатлари ҳақида ҳикоя қилади. Мана улардан бири. Бу мактубда Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхознинг 4, 6-бўлимлари пахтакорларининг меҳнат муваффақиятлари ҳақида тўлқинланиб ҳикоя қилинади. Бўлим ишчилари план ва социалистик мажбуриятларини зиёдаси билан адо этдилар. Айниқса, бўлимнинг 5-бригадаси пахтакорлари ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил кўтардилар. Шу райондаги Ҳ. Олимжон номли, «Коммунизм» колхозларининг пахта тайёрлашдаги зафарлари ҳақида штатсиз мухбиримиз **Ҳ. Ғаниев** хушхабар йўллаган.

Бекобод районидаги «КПСС XXV съезди» совхози механик-ҳайдовчиси Муротали Султонов ва унинг шогирди Ҳидир Утегеновларнинг жон куйдириб қилган меҳнатлари ҳақида мактуб йўллаган **К. Раҳмонбердиев** қуйидаги мисраларни ёзади: «Муротали Султоновнинг механизатор касбини эгаллаганига йигирма йил бўлди. Ҳар мавсумда 150 тоннадан кам пахта термайди. Ўн йиллик натижани жамлайдиган бўлсак, унинг бир ўзи 1500 тоннага яқин пахта терипти. Уста механизаторнинг шогирдлари ҳам кўп. Улардан Ҳидир Утегенов устоз билан мусобақалашиб пахта териб катта муваффақиятга эришди».

Пахтазор мардлар майдони. Редакциямизга келаётган сон-саноқсиз мактублар орасида хўжаликларни тадбиркорлик билан бошқараётган раҳбарлар, бригада бошлиқлари ҳақида ҳам илиқ гаплар айтилган хатларга кўзингиз тушади. **Х. Асроқулов** ўзининг мактубида Бўка районидаги Мичурин номли колхознинг правление раиси Ўроз Жарқинбоевнинг режа билан иш юритиши, бу йилги мураккаб шароитда ҳам юқори ҳосил етиштирилгани ҳақида ҳикоя қилса, М. Порсихонов хатида шу райондаги Ильич номли колхознинг илғор бригада бошлиғи Ленин орденли Марям Маматованинг муваффақиятлари ҳақида илиқ гаплар айтилган.

Уруғлик пахтани саралаб теришда чевар теримчиларнинг ҳиссаси катта бўлди. Янгийўл районидаги «Партия XXI съезди» колхозининг сифат инспектори **Сунъатали Музаффаров**нинг редакциямизга йўллаган мактубида шу колхознинг чаққон теримчилари Фотима Эрматова, Раҳима Қурбонова, Зулфия Охунова, Гулнора Мирзараҳмонова, Солиҳа Исмоилова, Карима Исматуллаеваларнинг ҳар бири мавсумда 6—7 тоннадан пахта терганликлари ҳақида хабар беради.

Етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олишда ҳашарчилар пахтакорларга катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Ҳиммати баланд кўмакдошларнинг пахтазорда кўрсатаётган ғайрат-шижоатлари ҳақида ҳам кўплаб хат-хабарлар олиб турибмиз.

Чинозлик мухбир **Х. Шерова,** район мактаб ўқувчиларининг пахтакор ота-оналарига кўрсатган ёрдамлари ҳақида ёзса, Коммунистик районидан мактуб йўллаган **А. Шахонов** «Политотдел» колхози далаларида пахта тераётган 5-мактаб ўқувчиларининг ҳимматидан хурсанд бўлиб сўзлайди. Шунингдек, **Р. Эсонов, Б. Анорбоевлар** ҳам студентлар ва шаҳарлик ишчи-хизматчиларнинг йиғим-теримдаги катта ҳашари тўғрисида мамнунлик билан ёзиб юборишган.

Шунингдек, штатсиз ва ҳаваскор мухбирларимиздан **Ф. Пардаев, Э. Бутундаев, Н. Доноева, М. Садиров, С. Аҳмедов, Қ. Эгамназаров, Р. Бойтуллаев, Х. Мирсолиева, М. Пейсенов, Я. Тоғаев, Ж. Абзалов, Қ. Сайдинохуновлар** йўллаган мактубларда азамат пахтакор ва ҳашарчиларнинг фидокорона меҳнатлари тараннум этилган.

Мактубларни ўқир эканмиз, йиғим-теримни муваффақиятли тугаллаш билан бирга, ҳамма ерда келгуси йил ҳосили учун замин ҳозирлаш ишлари бошлаб юборилганлигининг гувоҳи бўласиз. Пахтадан тозаланган карталар сўнгги марта текширувдан ўтказилиб, шудгор қилинмоқда. Далаларга маҳаллий ўғит ташиб чиқарилмоқда.

ВАЪДАГА ВАФО

Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхозининг пахтакорлари қаҳрамонона меҳнат қилдилар. Шу туфайли «оқ олтин»дан рекорд ҳосил етиштирилди. Хўжалик меҳнаткашлари пахта йиғим-теримини ҳам зўр уюшқоқлик билан ташкил этиб, районда биринчи бўлиб юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Давлат қабул пунктларига 4 минг тоннага яқин пахта топширилди. Ҳар гектар майдондан олинган ҳосил 40 центнерга етди.

— Об-ҳавонинг ғоят ноқулай келганлиги натижасида пахта анча кечки бўлиб қолди,— дейди совхоз директори Т. Эрназаров.— Буни ҳисобга олиб бутун куч ва техника воситаларини етиштирилган ҳосилни тезда йиғиб-териб олишга қаратдик. Теримнинг долзарб палласида пахтазорларда 16 та «зангори кема» тўла унум билан ишлади. Механик-ҳайдовчиларимизнинг жасорат кўрсатиб меҳнат қилишлари туфайли суръат юқори бўлди. Биз бир неча марта республика ва область кўчма Қизил байроқларини қўлга киритишга муваффақ бўлдик.

Совхозда социалистик мажбурият ҳам бажарилганига қарамай ҳосил терими қизғин давом этди. Кейинги беш кунлик якунига кўра, хўжалик пахтакорлари яна область кўчма Қизил байроғи билан мукофотланганликлари буни исботлаб турибди.

Меҳнат Қизил Байроқ ва Ҳурмат Белгиси орденлари кавалери коммунист Абдуаҳад Абдумаликов бошлиқ бригада аъзолари совхозда мўл ҳосил усталари ҳисобланишади. Улар бу йил 60 гектар майдонда пахтадан юқори ҳосил етиштирдилар. Пахтакорлар шу кунгача ҳар гектар майдондан 50 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиб, ўз сўзларининг устидан чиқдилар. Мамарасул Турсунбоев, Карим Аҳмедовлар бошлиқ бригадаларда ҳам ҳосилдорлик 40 центнердан ортди.

Етиштирилган ҳосилнинг сўнгги мисқолигача йиғиб-териб олиш учун курашаётган совхоз пахтакорлари даладаги зарбдор меҳнатларини давом эттирмоқдалар. Хўжаликда келгуси йил ҳосили учун замин тайёрлашга киришилган. Ҳосил тўла йиғиштириб олинган майдонларга ҳайдов тракторлари чиқарилмоқда. Шудгорлашдан аввал далаларга минерал ва маҳаллий ўғитлар солиняпти.

Ваъдага вафо қилиб, хўжалик йилини катта зафарлар қучган ҳолда якунлаётган пахтакорлар ўнинчи беш йилликнинг сўнгги йилида янада катта марраларни эгаллашни кўзлаганлар.

А. КАРИМОВ.

Бўка районидаги Ильич номли ва Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхозлар аъзолари ўзаро мусобақадошлар. Бу йил ҳар икки хўжалик пахтакорлари қувончли меҳнат ғалабаларини қўлга киритдилар. Пахта тайёрлаш планлари ва олинган мажбуриятлар муваффақиятли бажарилди. Суратда: Ильич номли колхоз раиси И. Тошпўлатов (чапда) Куйбишев номли колхоз раиси С. Абдуллаевни эришилган муваффақият билан табриклаяпти.

Ж. Тўраев фотоси.

ЗАРБДОР КОМСОМОЛЛАР

2-«Пискент» совхозининг 3-бўлими далаларида меҳнат қилаётган комсомол йигит-қизлар теримда намуна кўрсатмоқдалар. Гавҳар Мирзаева, Ҳанифа Умирбекова, Гулойим Бўрибековалар айни кунларда ҳам 50—60 килограммдан кўсак термоқдалар.

Х. МИРСОЛИЕВА.

НОЗ-НЕЪМАТ СИФАТЛИ САҚЛАНАДИ

Областимиз деҳқонлари бу йил астойдил меҳнат қилиб, сабзавот экинлари, картошка ва мевадан мўл ҳосил етиштирдилар. Бу ҳосилнинг анчағина қисми қиш даврида эл дастурхонига тортиқ қилиш учун махсус омборларга жойланади.

«Ташплодоовощ» бирлашмасига қарашли мева-сабзавот комбинатларида ноз-неъматларни сифатли сақлаш учун тегишли тадбирлар кўриб қўйилган.

— Қиш даврида мева, сабзавот, картошка маҳсулотларининг сифатли сақланишини таъминлаш учун кейинги икки йил мобайнида ташкилотларимизда янги замонавий омборлар қурилди,— дейди бирлашма директори П. К. Айрапетов.— Жумладан, 3-комбинатда 15 минг тонна маҳсулот сақлашга мўлжалланган омборлар ишга туширилди. 4-комбинатда реконструкция ишларининг амалга оширилиши туфайли қўшимча 9 минг тонна маҳсулот сақлаш имконияти туғилди.

Шунингдек, 40 минг тонна мева, сабзавот, картошка сақлашга мўлжалланган 2-комбинатимиз қурилиши ҳам ниҳоясига етди.

Бу комбинатлар ходимлари дала меҳнаткашлари етиштирган маҳсулотларни сақлаш учун қабул қилишни қизғин давом эттирмоқдалар. Ҳозир омборларга жойлашган олма келгуси йил февраль ойигача савдо тармоқларига етказиб берилади. Комбинатларда Россия федерацияси, Белоруссия ва бошқа республикалардан келтирилаётган картошка ҳам сақлаш учун қўйиляпти. Хуллас, тайёрловчилар қишда ҳам эл дастурхонини ноз-неъматларга тўкин бўлиши чораларини кўришяпти.

Е. МОРДУХАЕВ.

ХИЗМАТ МАДАНИЯТИ ЮКСАЛМОҚДА

Шу кунларда қишлоқ йўлларида ёнига «аҳолига маиший хизмат кўрсатиш» деб ёзиб қўйилган машиналарга тез-тез кўзингиз тушади. Ўзларининг пахтакор деб ҳис қилган маиший хизмат кўрсатиш ходимлари бепоён пахтазорларда қаҳрамонона меҳнат қилаётган теримчилар, механизаторлар, ҳашарга келган ишчи-хизматчиларга хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириш учун тегишли чораларни кўраётирлар.

Кўпгина районларда пахта терими мавсуми бошланиши билан маиший хизмат кўрсатиш комбинатларида автопоездлар ташкил этилди. Бу автопоездлардан матлубот жамияти, соғлиқни сақлаш, маиший хизмат кўрсатиш ходимлари ўрин олдилар Улар бевосита пахта далаларида пахтакор ва механизаторларга, ҳашарчиларга хизмат кўрсатаётирлар. Область бўйича ана шундай 31 та маиший хизмат кўрсатиш бригадаси ташкил этилган. Бу бригадалар пахтакор ва механизаторлардан даланинг ўзида пойафзаллар, рўзғор буюмларини ремонт қилиш, янги либослар тикиш учун буюртмалар қабул қилади. Қишлоқ меҳнаткашларига қулайлик туғдириш мақсадида кўчма бригадаларда ярим тайёр костюм, тикувчилик маҳсулотлари бор.

Кўчма бригада коллективлари шу билан биргаликда бошқа маиший хизмат турлари бўйича ҳам буюртмалар қабул қилишади. Бунинг учун ҳар бир бригадада комплекс қабул пункти мавжуддир. Умуман ҳозирги пайтда областимизда 44 та маиший хизмат кўрсатиш уйи ва 135 та комплекс қабул пункти пахтакорлар хизматида.

Дала меҳнаткашлари Олмалиқ, Бекобод, Чирчиқ, Ангрен ва Янгийўл шаҳарлари маиший хизмат ходимлари кўрсатаётган беминнат хизматдан мамнун бўлишмоқда. Улар оталиқларидаги районлар хўжаликларида бўлиб, пахтакор ва механизаторлар хизматини бажо келтиришаяпти.

Бу йил Чиноз район маиший хизмат кўрсатиш ходимлари ҳам ташаббус кўрсатишмоқда. Район маиший хизмат кўрсатиш комбинати далаларнинг ўзида пахтакор ва механизаторларга хизмат кўрсатишни ташкил этиш учун иккита кўчма бригада ташкил этди. Бу бригадалар райондаги 12 колхоз ва совхознинг ҳар бир бригадасида бўлади. Кўчма бригадалар дала шийпонига келадиган аниқ муддат олдиндан белгилаб қўйилган. Бу вақтда дала меҳнаткашлари маиший хизмат ходимларига хоҳлаган буюртмаларини беришлари мумкин.

Маиший хизмат кўрсатиш ходимлари пахтазорларда зарбдор меҳнат вахталарини давом эттираётган азамат заршунослар оғирини енгил, узоғини яқин қилиш уларнинг барча буюртмаларини ўз вақтида ва сифатли бажариш учун қатъий аҳд қилганлар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ОЯТИЛЛО ҲУМАЙНИ БИЛАН СУҲБАТ

ПАРИЖ, 29 ноябрь. (ТАСС). Франциянинг «Монд» газетаси оятилло Ҳумайни билан бўлган суҳбатни эълон қилди. Унда жумладан бундай дейилади: биз Америка халқини ҳеч қачон ҳақорат қилганимиз йўқ ва уни таҳқирлаганимиз йўқ. Биз Америка халқини ғоятда ҳурмат қиламиз. Эрон — Америка муносабатларидаги ҳозирги танглик жиноятчи — собиқ шоҳга бошпана берганлар чиқарди.

Вашингтон, деб давом қилди Ҳумайни, бизнинг диёримизда элчихона эмас, балки жосуслик ва қўпорувчилик базасини очди. Биз ушлаб турган кишилар дипломат ниқоби остида яширинган жосуслардир. Шундай экан, бу масала юзасидан тергов бошлаб, уларни суд қилиш табиий бир ҳолдир. Америка элчихонасини ишғол этган студентларнинг муддаоларини ўқишим қийин эмас: улар бир умр эзилиб, таъқиб этилиб келдилар, эндиликда эса жиноятчи ушлаб берилишини талаб қилмоқдалар.

«Монд» газетасининг ёзишича, оятилло Ҳумайни сўзида давом этиб Америка маъмурлари «шоҳ ва Қўшма Штатлар ҳукуматининг номатлуб ҳатти-ҳаракатларини афкор омма билиб қолишидан» ҳадиксираб, собиқ шоҳни ушлаб беришни истамаяптилар, деган. Қўшма Штатлар мана шу мақсадда мамлакатимизни «ер билан яксон қилишга тайёрдир», лекин биз, деб таъкидлади у, ҳамма нарсага шай турибмиз. Биз на фитналардан, на зўравонликдан, на дўқ-пўписалардан қўрқмаймиз. Биз ўз мустақиллигимиз учун курашаяпмиз, меҳнатимиз самараларини ва бойликларимизни бошқалар ўзлаштиришини хоҳламаймиз.

АҚШ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ВАШИНГТОН, 29 ноябрь. (ТАСС). АҚШ президенти Ж. Картер бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида Америка билан Эрон ўртасидаги муносабатлар хусусида баёнот берди. У АҚШнинг Теҳрондаги элчихонасида Американинг бир группа гражданлари гаровга ушлаб қолинганлигидан ташвишланаётганлигини билдиради. Биз, американликларнинг ҳаммаси озод этилмагунча тинчланмаймиз ва ўзимизнинг бу йўлдаги ҳаракатимизни тўхтатмаймиз, деди президент. Уларнинг эсон-омонлиги ва бехатар қайтиб келиши учун Эрон ҳукуматини тўла жавобгар деб ҳисоблаймиз.

Ж. Картер Эрон ҳукуматини «амалда гаровга ушлаб олишни қўллаб-қувватлади ва ҳатто бу ишда қатнашди», деб айблади.

Президент элчихонанинг қўлга олиниши можаросини Қўшма Штатлар учун «жиддий синов» деб айтди ва илова қилиб «бизнинг қатъиятимиз яқин кунларда янада қаттиқроқ синовдан ўтади» деб айтди. Маълумки, Эроннинг АҚШдан энг асосий талаби, собиқ шоҳни Эронга беришдан иборат. Президент шу масалага тўхталиб ушлаб олинган барча американликлар озод этилмагунча, бу талаб «қуруқ гапдек қабул қилинаверади» деди. Эрон ҳукумати деб таъкидлади у, «вазиятнинг ғоят жиддий эканлигини эътироф этиши» ва «гаровга олинганлардан бирontasига шикаст етказилган тақдирда келиб чиқадиган жиддий оқибатларни ҳисобга олиши» лозим. «Мен, битта ҳам қолмай барча американликлар озод этилмагунча бутун кучимиз билан қатъий ҳаракат қилаверишимизни Америка халқи, бутун дунё билиб олишини истайман». —деди Ж. Картер.

Эрондан АҚШга нефть етказиб бериш тўхтатилганлиги тўғрисида гапириб, президент Америкада энергетик хом ашё чиқаришни кўпайтиришга, Американинг ўз энергетика ресурсларидан самаралироқ фойдаланишга даъват этди. Мамлакатимиз бошқа мамлакатлардан келтириладиган нефтга ғоят қарам эканлиги натижасида осонгина зарарланишимиз мумкинлигини, бутун халқимиз гаровга олиниши мумкинлигини эътироф этишимиз керак, деди у. Биз бу қарамлик бизнинг миллий хавфсизлигимизга бевосита таҳдид қилишини ва мамлакатимизнинг энергетика озодлиги учун куч-ғайратни бирлаштиришимиз кераклигини эътироф қилишимиз лозим.

Ж. Картерга Америка билан Эрон ўртасидаги муносабатларда мавжуд тангликни бартараф этишга қайси йўл билан эришмоқчисиз, деган савол берилди. Президент бунга жавобан шундай деди: «Менинг мамлакатимиз ихтиёридаги барча мумкин бўлган йўлларни кўпчилик ўртасида муҳокама қилишим номақбул иш бўлур эди. «Мен гаровга олинганларнинг хавфсизлигини таъминлашга ва уларни дипломатик йўл билан ҳамда тинч воситалар ёрдамида озод этишга қатъий аҳд қилганман, деди сўзини давом эттириб у. Лекин Қўшма Штатларда «вазиятга қараб кўриб чиқиладиган бошқа ҳаракат йўллари ҳам бор».

Ж. Картер яна бир саволга жавоб бериб, собиқ шоҳни АҚШга келтиришга шахсан ўзи қарор қилганлиги ва бунинг учун «Эрон бир узр сўраш ниятида эмаслигини» айтди.

АМЕРИКА—ЭРОН МУНОСАБАТЛАРИГА ДОИР

НЬЮ-ЙОРК, 29 ноябрь. (ТАСС). Америка матбуотида Эроннинг собиқ шоҳи қилган жиноятлар тўғрисида тобора кўп далиллар пайдо бўлмоқда. Қўшма Штатлар шу жиноятларга шерик бўлганди.

Марказий разведка бошқармаси 1953 йилда Мосаддиқ қонуний ҳукуматини ағдаришни ташкил қилиши ҳамда мамлакатдан қочиб кетган шоҳнинг Эронга қайтарилиши билан АҚШ билан Эрон тахти ўртасида қалин ва манфаатли алоқалар бошлаб юборилганди, деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетаси. Газета шоҳнинг АҚШ шаънига айтган «эгаллаган тахтим учун сиздан миннатдорман» деган сўзларини келтиради. Америка разведкаси шоҳ режимига қарши ҳар қандай оппозицияни бостириш ниятида Эронда тўнтариш бўлиши биланоқ Эроннинг яширин полицияси САВАКни тузишга киришди. Марказий разведка бошқармаси, деб ёзади газета, бу террор қуролини «Ташкил этишда» ёрдам берди ва уни ўзининг «исроиллик дўстлари» кўмаги билан «йўлга солиб турди». «САВАК, — деб ёзади «Нью-Йорк таймс», — шоҳ репрессияси воситаси бўлди, бу охранканинг 30 мингга яқин агентлари фикри ўзгача деб шубҳаланган кишиларни қидириб топиб, уларнинг кўпларини ғоят қаттиқ азоб-уқубатларга солди».

Америка матбуотининг эътироф этишича, 1953 йилдан кейин шоҳ Эронни амалда Америка капиталининг мулкига айлантирди. «Бостон глоб» газетасининг ёзишича, мамлакатда шоҳ режими қулаган пайтгача Американинг камида 400 та корпорацияси ишлаб турган, улар учун Эрон «олтин кони» бўлиб қолганди. Американинг Эронда пайдо бўлган ҳар бир янги корхонаси учун шоҳ ва унинг қавм-қариндошларига муайян маблағ ажратиб турарди,— деб ёзади «Нью-Йорк таймс». — Қурол-яроғ сотиш юзасидан тузиладиган кўпгина битимлар шоҳ кишиларига тегишли «ширинкома» тўланганидан кейингина имзоланиши мумкин эди. «Шоҳ ва унинг оиласи чет элларда қонунга хилоф равишда қанча пул яширганлигини аниқ белгилаб бўлмайди, — деб ёзади газета. АҚШ давлат секретарининг собиқ ўринбосари Ж. Болл «шоҳ ва унинг оиласи ҳаддан ташқари пул ўмарган», — деб ҳисоблайди.

Айни вақтда АҚШда Эронга қарши шовқин-сурон кампанияси давом этмоқда. АҚШнинг собиқ президенти Р. Никсон Америка телевидениесининг мухбири билан қилган суҳбатида бундай деди: «Нима учун биз Эронга бостириб кириб ҳокимият тепасида турганларни олиб ташламас эканмиз? Эрон заиф мамлакатку».

ТЕҲРОН, 29 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда Америкага қарши оммавий намойишлар давом этмоқда. Намойиш қатнашчилари АҚШ собиқ шоҳни ушлаб берсин, деб талаб қилмоқдалар.

Эрон ташқи ишлар министри тайинлаган Ислом Инқилобий кенгашининг аъзоси С. Готубзода ўз мамлакатининг ташқи сиёсати ўзгаришсиз қолади, деди.

ОФТАЛЬМОЛОГЛАРНИНГ V БУТУНИТТИФОҚ СЪЕЗДИГА

БУРЧ ВА МАСЪУЛИЯТ

Партиямизнинг тарихий XXV съезди шифокорлар олдига ўнинчи бешйилликда меҳнаткашларга медицина хизмати кўрсатишнинг сифатини анча яхшилаш, даволаш муассасалари фаолиятининг самарадорлигини ошириш каби конкрет вазифаларни қўйди. Барча медицина ходимлари, жумладан биз кўз докторлари бундай шарафли вазифани бутун куч ва қобилиятимиз билан амалга ошириб келмоқдамиз. Бундай муҳим вазифаларни бажаришда биз яна бир муҳим масала — беморларнинг талаб ва эҳтиёжларини ҳам ҳисобга оламиз.

Ҳамма нарса инсон учун хизмат қилаётган улуғ ватанимизда халқни ҳар хил кўз оғриқларидан авайлаш ниҳоят юксак даражага кўтарилган. Мамлакатимиз меҳнаткашлари амбулатория ва стационарларда бепул даволанишнинг ғоят катта ва кенг имкониятларига эгадирлар.

Маълумки, эндиликда офтальмология соҳасида ҳам каттагина илмий-техника революцияси содир бўлди. Кўз оғриқларини аниқловчи гониоскопия, офтальмо-биомикроскопия, эхография, кўз гидро ва гемодинамикасини белгилаш ва бошқа, шунингдек қатор янги диагностика методлари пайдо бўлди. Сунъий хрусталик, яъни кўз қорачиғи орқасидаги кўз гавҳари имплантацияси билан боғлиқ талайгина янги методлар қўлланилаётир. СССР Соғлиқни сақлаш министри, академик Б. В. Петровский уқтириб ўтганидек, техника тараққиёти қандай савияда бўлмасин, барибир, шифокорнинг билими ва тажрибаси, одамийлиги ва беморнинг аҳволи, руҳияти-психологиясини билиб ҳаракат қилиши ҳал қилувчи бўлиб қолаверади.

Бу муҳим кўрсатмадан хулоса шуки, беморга меҳрибонлик билан қараш, офтальмологларнинг докторлик одобига риоя қилиши, кўз оғриқларини амбулатория ва стационар шароитларида диагностик ва даволашда тўпланган тажриба ва билимни ишга солиш жуда катта роль ўйнайди.

Шундай воқеа ҳам учраб турадики, туппа-тузук кайфиятдаги кишининг бир ё ҳар иккала кўзи тўсатдан кўролмайдиган бўлиб қолади. Бу, албатта, кутилмаган жуда аламли фожиадир. Бундай ғам ва алам изтиробини чеккан бемор қаттиқ қўрқади, ниҳоят даражада асабийлашган ва ҳаттоки маънавий жиҳатдан тушкун бир кайфиятда бўлади. Шу тариқа кўзнинг кўролмайдиган бўлиб қолишига марказий тўрпарда қизил қон томирларида тортиниш натижасида тўрпардадаги бузилиш кескин тус олганлиги сабаб бўлиши мумкин, бу гипертония касали, артериосклероз ёки кўзнинг қаттиқ шамоллаши ёки глаукома тутиб қолиши орқасида, кутилмаган жароҳат заминида содир бўлади.

Ана шундай беморларга қарайдиган врач уларнинг энг яқин кишиси, шифокори ва нажоткоридир. Унинг ҳар бир сўзи, қараб боқиши, товуш оҳанги, ҳаракати, ўзини тутиши, манераси, ҳаттоки кийими ва ташқи кўриниши касалликни тезликда тўғри аниқлаш ва даволашда оқилона ва қатъий ҳаракат қилиш — бемор учун жуда зарур ва муҳим аҳамият касб этади.

Ҳозирги замон кўз доктори офтальмолог — оғир кўз касалликларини кечиктириб бўлмайдиган тарзда аниқлаш (диагностика)нинг барча янги методларини эгаллаган бўлиши лозим. Бемор сўзи яхшилаб тингланмаса, у шифокордан ранжийди ва қониқмайди. Бинобарин, врачнинг беморга муносабати ҳаммадан аввал ақлу-идрок ва тажрибага асосланган бўлиши лозим.

Совет врачининг беморга муносабатидаги донишмандлиги коммунизм қурувчиси ахлоқ-одоб кодексидаги, беморга дўст, ўртоқ ва биродар каби қараш керак, деган сўзларда ўз ифодасини топган. Шифокорнинг бемор кайфиятига, унинг ўй-андишалари ва иродасига таъсири ҳам жуда аҳамиятлидир. Диёримизда терапия бунёдкорларидан бири М. Я. Мудров (1776—1831) бундай деб ёзган эди: «Шуни алоҳида қайд қилишни қарз ва фарз деб биламанки, танужонга дармон бўладиган ҳаётбахш ва шифобахш бир дори бор. Бу санъат билан изтироб чекувчига ором бахш этасан. Тажангни юмшатасан, сабрсизлик қилувчини тинчитасан, девонани тўхтатасан, қўпол, дағал ҳаракат қилувчини қўрқитасан, тортинчоқни дадиллаштирасан, ичимдагини топ қобилидаги кишиларни кушод ва очиқ кишига, тушкун кайфиятдагиларни умидбахш одамларга айлантирасан, бу санъат—сўз санъатидир».

Улкан физиолог И. П. Павлов таъкидлаганидек, жамики шартли қўзғатувчилар қандай бўлса, сўз ҳам инсон учун ўшандай шартли қўзғатувчидир. Бас, шундай экан, шифокор сўзи ҳам шифобахш бўлиши — шу маънода жуда катта таъсир кучига эга бўлиши лозим. Агар, врач билан суҳбатдан сўнг бемор енгил тортмас экан, у шифокор эмас.

Врач сўзининг беморга яхши таассурот қолдириши учун, дастлаб врачнинг ўзи даволаётган беморга ғамхўрлик ва яхши ният билан муомалада бўлиши талаб қилинади.

Кўз касалликлари хирургия—жарроҳлик йўли билан аниқланган ва даволанадиган бўлса, шифокор касалликнинг бориши (динамикаси) устида жуда кузатувчан бўлиши маъқул. Бемор даволаниш объекти ва бу ишда шифокорга ҳамкор ҳам бўлмоғи лозим.

Бемор касали жуда оғир бўлганда ҳам, кўриш қуввати анчагина камайганда ҳам уни умидсизлантирмаслик керак. Ҳатто беморнинг кўриш қобилиятини қайта тиклаш имкони бўлмаганда ҳам, шифокор буни беморга айтмаслиги лозим. Беморга янгидан-янги эффективлироқ дори-дармонлар бериб, ишонч ва умид ҳисларини дилга жо қилмоқ талаб қилинади.

Катаракта бошланаётгани беморнинг ўзига маълум бўлмаса, яхшиси буни сир сақлаш, уни олдиндан ташвишга солишдан кўра, катарактанинг ўсиб кетишига йўл қўймайдиган табобатни бошлаш мақсадга мувофиқдир. Агар бемор катаракта билан оғриганини ўз-ўзлигидан билиб ва изтироб чекиб келган бўлса, у вақтда шифокор операция орқали даволашнинг унумли бўлишини тушунтириб, уни юпатиши лозим.

Кўз оғриғи билан даволанаётган беморни операцияга тайёрлаш даврида уни муваффақиятли операция қилинган кишилар билан бир хонада ётқизиш ҳам муҳим тадбирий чоралардан бири ҳисобланади.

Шундай қилиб, беморни фақат дори-дармон билангина эмас, айни бир вақтда шифобахш сўз билан ҳам даволаш керак. Ваҳоланки, шифокорнинг обрўйи, диққат ва эътибори табобат натижаларини олдиндан кўра билиш қобилияти билан белгиланади.

Келгуси душанба куни Тошкентда очиладиган офтальмологларнинг V Бутуниттифоқ съезди кўз касалликлари муолажасини янада яхшилашнинг конкрет вазифаларини белгилаб беради. Республикамизнинг офтальмологлари ҳам даволаш ишларини янада такомиллаштириш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаверадилар.

М. ҲАМИДОВА,
Тошкент Давлат медицина институти кўз касалликлари кафедрасининг мудири, профессор.
Л. УМАРОВА,
ассистент.

Республика кўз касалликлари клиникасида кўплаб беморлар ўз дардларига шифо топаётирлар. Бу ерда юқори малакали мутахассислар ишлашади. Шунинг учун ҳам беморларга кўрсатилаётган тиббий ёрдам савияси юқори бўлмоқда. Клиникада даволаш ишларини ана шундай намунали олиб боришда касалхона бош врачи, республикада хизмат кўрсатган врач Шаҳодат Ҳасанованинг ҳиссаси катта. Суратда: бош врач Ш. Ҳасанова (ўнгдан иккинчи) ўз ҳамкасблари Г. Дурдиева, Ў. Акромова, М. Валиева, Г. Раззоқовалар билан галдаги вазифалар хусусида фикрлашмоқда.
Н. Муҳаммаджонов фотоси.

КЎЗИНГИЗ ҲАМИША ЧАРОҒОН БЎЛСИН

ТУРЛИ хил касалликлар, иш ва турмушдаги баъзи ноқулайликлар, ҳатто зарарли одатларгача кўзга зиён етказиши мумкин. Масалан, юрак-қон томирлари касалланган кишининг кўз томирларида айрим ўзгаришлар содир бўлади. Жигар ва гипертония дардларидан ҳам кўз хираланиши мумкин.

* * *

АҚЛИЙ меҳнат билан шуғулланувчи, майда деталлар устида ишловчи, тикувчи, токарь, слесарь каби касб эгаларининг кўзига кўпроқ зўр келади. Аммо, иш жойидаги ёруғлик етарли бўлса, бунинг кўзга зарари йўқ. Аксинча, ёруғлик етишмаслиги ёки ҳаддан ташқари кучли ёритилган ерда ишлаш кўзни тез толиқтиради. Бу ҳол узоқ давом этаверса, кўз хиралашади.

* * *

АТРОФДАГИ нарсаларнинг рангини, кўзга бўлган таъсирини билиб қўйиш фойдадан холи эмас. Масалан, яшил ранг кўзга дам беради. Очиқ ва тиниқ рангдаги нарсалар кўзни чарчатмайди. Шунинг учун ҳам девор, уй анжомлари ҳаворанг, оч пушти, оч яшил, сарғиш каби рангда бўлгани маъқул.

* * *

КЎЗГА бирон нарса кириб кетса ёки кислота томса, асло қўл билан ишқаламаслик, шу заҳотиёқ кўзни тоза сув билан беш минут чамаси ювиб, дока билан боғлаш керак. Шундан сўнг врачга мурожаат қилиш даркор.

* * *

КИТОБНИ ётиб ўқиш, дастурхон устида газета-журналларни бош кўтармай мутолаа қилиш зарарлидир. Чунки, ётиб ўқилганда китоб билан кўз орасидаги масофанинг 35—40 сантиметр бўлишига риоя қилинмайди. Натижада кўз тинади ва бош оғрийди.

Овқатланаётганда эса ўқилаётган нарса бир томонда тургани учун уни кўзнинг қири билан кузатишга тўғри келади. Бу эса кўз мушакларини таранглаштириб, тез чарчатади. Ана шу одатлар кўзнинг бот хиралашишига олиб келади.

ДОҒИСТОН ХАНДАЛАРИ

Бўш такси ёнига бешта йўловчи яқинлашди.

—Азизим, бизларни меҳмонга элтиб ташла,—деб мурожаат қилди улар машина ҳайдовчисига.

—Ораларингизда энг чопоғонингиз ким?— сўради шофёр.

—Мен,— дея мақтанди улардан бири, —хўш, нима бўпти?

—Машинага тўрттангизни ўтказишим мумкин, сиз эса уларнинг кетидан югуриб кетаверасиз.

* * *

Тунги соат учда Жалолутдиннинг уйида телефон жиринглади.

—Ким гапиряпти?— деб сўради Жалолутдин норози бўлиб

— Санибекман, Жалолутдин, сенмисан? Кечир мени. Телефонинг номерини адаштириб юборибман. Махачқаладан бир киши телефон қилмоқчи эди. Станцияга қўнғироқ қилсам, сеникига тушибман.

Эртаси куни тунги соат роса учда Санибекнинг уйида телефон жиринглади. — Жалолутдин гапиряпти. Санибек, қалай, кеча Махачқала билан гаплаша олдингми?

* * *

Нуратдин бозордан каттакан тарвуз кўтариб келаётган эди, Хизри учраб қолди.

Нуратдин, тегирмончи Абдулла қаердалигини билмайсанми?— сўради Хизри.

—Манови тарвузни ушлаб тур.Хизри тарвузни унинг қўлидан олди. Нуратдин бўлса чўнтагидан тамаки халтасини чиқарди-да, жавоб берди:

—Билмайман.

Алишер ИСОМИДДИНОВ таржимаси, студент.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ЧОРВАЧИЛИК КОМПЛЕКСЛАРИГА

ҲОЗИРГИ пайтда областимизда чорвачилик комплекслари қурилиши кенг миқёсда олиб борилпти. Улар учун қурилиш конструкциялари тайёрлаш мақсадида Чирчиқ дарёсининг чап соҳилида, Юбилейний қишлоғи яқинида махсус комбинат қурилаётир. Бу ерда йилига 89 минг куб метр ҳажмдаги қурилиш конструкциялари тайёрланади.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли меҳнат коллективлари комбинатни шу йилнинг ўзида фойдаланишга топширишни мўлжаллашмоқда. Ҳозир корхонада технологик жиҳозларни монтаж қилиш ниҳоясига етмоқда. Комбинатда барча ишлаб чиқариш жараёнлари тўла автоматлаштирилади.

Комбинат ёнида эса йирик панелли уйсозлик заводи қурилиши ҳам бошлаб юборилган. Бу завод келгуси йилдан бошлаб турар-жой бинолари учун конструкциялар тайёрлай бошлайди.

ЧИҚИТЛАРДАН МАҲСУЛОТЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида «Саноат чиқитларидан республика халқ хўжалигида рационал фойдаланиш» тематик кўргазмаси тайёрланмоқда. Бу кўргазмада республикамизнинг 20 дан ортиқ корхоналарида саноат чиқитларидан рационал фойдаланиш тажрибаси намойиш этилади. Жумладан, «Труд» фабрикаси, Тошкент грампластинкалар заводи, «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Чирчиқ трансформатор заводи, Тошкент Экскаватор заводи чиқитлардан саноат маҳсулотлари тайёрлаш бўйича қизиқарли экспозициялар тайёрламоқдалар.

Шуни айтиш керакки, ҳозирги пайтда саноат корхоналарида чиқитлардан турли маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўпайиб борпти. Чирчиқ Трансформатор заводида ҳозирги пайтда чиқитлардан ошхона мебеллари, турли совға буюмлари, болалар учун ўйинчоқлар ва бошқа маҳсулотлар тайёрланмоқда.

Мебель ва ёғочни қайта ишлаш саноати корхоналарида ҳам чиқитлардан рационал фойдаланиш соҳасида катта тажриба тўпланган. Бу ерда саноат чиқитларидан вешалкалар, посилка яшчиклари, болалар мебели ва бошқа буюмлар тайёрланяпти. Умуман, бу саноат корхоналарида ўнинчи беш йилликнинг уч йили мобайнидагина саноат чиқитларидан 2 миллион 780 минг сўмлик турли буюмлар тайёрланди.

Тошкент ҳайвонот боғида боқилаётган жониворлар бу ерга ташриф буюраётган кишиларда, айниқса, кичкинтойларда катта таассурот қолдиряпти. Суратларда: (чапда) чўмилиш қандай яхши. Оқ айиқлар.
В. Таран фотолари.

ПЕШҚАДАМ КОЛЛЕКТИВ

Ўнинчи беш йиллик тўртинчи йилини ҳар бир коллектив барча соҳаларда улкан муваффақиятлар билан якунлашга ҳаракат қилмоқда. Пойтахтимизнинг Куйбишев райони Пишчеторгига қарашли 26-магазин ходимлари ҳам бу йил харидорларга астойдил хизмат кўрсатдилар. Натижада улар ўнинчи чақириқ СССР Олий Совети II сессияси кунларида зарбдор меҳнат қилиб, ойлик планни муддатидан илгари бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Мазкур магазин сотувчилари ноябрь ойида планда кўрсатилганидан анча кўп — 237 минг 600 сўмлик хизмат кўрсатдилар. Энг муҳими бу ерда ишлаётган ҳар бир ходим харидорларга ҳамиша қулай бўлиши учун совет савдосининг турли хил шаклларидан фойдаланмоқдалар. Ойлик планни ошириб адо этишда сотувчилардан Б. Дадамуҳамедов, Б. Юсупов, Ж. Ҳасанов кабилар муносиб ҳисса қўшдилар. Маҳсулот жойловчи Г. Муродбекова, кассир Г. Лапколар ҳам ўз касбларига меҳр қўйганлардан. Уларнинг муносиб меҳнати туфайли Улуғ Октябрь социалистик революцияси байрами кунлари яхши хизмат кўрсатганлиги учун магазин коллективи Пишчеторгнинг Фахрий Ёрлиғи билан ҳам мукофотланди.

У. РАҲИМОВ.

ФУТБОЛИМИЗ НЕГА ОҚСАМОҚДА?

МАМЛАКАТ ФУТБОЛ ЧЕМПИОНАТИ ЯКУНЛАРИ ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

24 мартда старт олган мамлакат 42-футбол чемпионати 25 ноябрда якунланди. Ўтган йилдагига қараганда қарийб бир ой чўзилган биринчиликда ўтказилган 306 та учрашувнинг 152 тасида майдон эгалари ғолиб келишган бўлса, 70 тасида меҳмонлар устун келдилар, 84 ўйин дуранг натижа билан тугади. Мавсумнинг биринчи тўпини Москванинг «Динамо» ҳужумчиси Н. Латиш киритган бўлса, «Шахтёр» ўйинчиси Л. Варнавский охирги 758-тўп автори бўлди. Бу ҳар бир ўйинга 2,48 тадан гол демакдир. Агар ўтган йилдаги кўрсаткичга (2,33) солиштирадиган бўлсак, футболимиз яна бир қадам олға силжиди деб айтиш мумкин. Лекин бундай қараганда ўтмишдаги шуҳратини қайта тиклаган «Спартак»ни ҳисобламаганда барча клубларимиз ўйинларидан мухлислар тўла қаноат ҳосил қилишмади. Совет спорти шарафини ҳимоя қилган энг кучли футболчилар эса ўзларига билдирилган юксак ишончни оқлай олмадилар. Улар Европа биринчилиги саралаш учрашувларини жуда ёмон ўтказиб, группада сўнгги ўринда қолишди. Мамлакат футбол федерацияси командамиз қийин аҳволда қолганда яхши умид билан Константин Бесковни бош тренер қилиб тайинлади. Ҳар соҳада бўлгани каби ҳар кишининг ўз иши услуби, ўй-фикрлари, режалари бўлади.. Константин Бесков аввалги составни деярли бутқул янгилади. Лекин бу ҳам фойда бермади. Биз ҳануз ягона ишончли составга эга эмасмиз. Фақат шу йилнинг ўзида СССР терма командаси составида майдонга 42 футболчи тушганини қандай баҳолаш керак!!..

Москва олимпиадаси яқинлашмоқда. Фифанинг қарорига мувофиқ миллий терма командалар составида жаҳон чемпионатида иштирок этган футболчилар олимпиадада иштирок эта олмайдилар. Ана шунга кўра етакчи ўйинчиларимиз Москва олимпиадасида қатнашмайдилар. Улар ўрнини қобилиятли, ишончни оқлайдиган, майдонда жонбозлик билан ҳаракат қиладиган футболчилар эгаллаши керак. СССР терма командаси байроғи остида майдонга тушиш бу ҳар бир футболчи учун ниҳоятда масъулиятли ва шарафлидир. Миллионлаб мухлислар командамиздан яхши ўйин кутишмоқда. Лекин уларнинг бу ишончи қачон рўёбга чиқаркин! Кекса футбол мухлислари эллигинчи ва олтмишинчи йиллардаги терма командамиз ўйинини ҳамон эслайдилар. Жаҳон биринчилигининг финал ўйинларида кучли саккизликка кириб, Европа биринчилигида ғолиб келган терма командамиз ворислари ўтмишдаги шуҳратни бойитиш ўрнига тобора мавқеини бериб қўяётганлиги ачинарлидир.

Мухлисларнинг севимли комментатори Николай Озеров мавсум мулоҳазалари ҳақида «Время» программасида гапириб, командаларимизнинг маҳоратига уларнинг халқаро ўйинлардаги натижаларига қараб туриб баҳо бериш керак деб жуда тўғри фикр юритди. Тбилисининг «Динамо» командаси ҳужумчиси Давид Кипиани ҳам ўша эшиттиришда совет футболи жаҳон миқёсида ўзини кўрсата олмаётганлиги ҳақида куйиниб гапирди.

Футболимизда шундай бир одат бор. Яъни бирор команда оқсаб қолса, муваффақиятсизликнинг сабабини ўйинчилар орасидан эмас, балки тренерлар ишидан топишга уринишади. Тўғри, тренерларнинг роли катта. Лекин уларни алмаштириш билан иш битмайди-ку! Фақат сўнгги бир мавсумнинг ўзида олий лига командалари тренерларининг роппа-роса ярми ўзгартирилди. Бир клубда энг узоқ «иш стажи»га эга бўлган В. Лобановскийдир (олти йил). Н. Аҳалкаци тўрт йилдан бери, К. Бесков уч йилдан бери бир клубда устозлик қилмоқда. Қолган тренерларнинг иш стажи 1—2 йилдан нарига ўтмайди. Бизнингча футболимиз оқсашининг сабабларидан бири шунда эмасмикан!

«Спартак» ўз тарихида ўнинчи марта мамлакат чемпиони бўлди. Донецкнинг «Шахтёр» футболчилари кумуш, Киев динамочилари бронза медалларини қўлга киритдилар. Мамлакатнинг ўтган йилги чемпиони Тбилиси динамочилари тўртинчи ўринда қолишди. «Пахтакор» бу мавсумда ўтган йилдагига қараганда икки поғона юқорига кўтарилиб, тўққизинчи ўринни эгаллади.

Командамиз ўйинлари ҳақида фикр юритар эканмиз, энг аввало авиация фалокати туфайли ҳалок бўлган собиқ пахтакорчиларнинг номларини бугун яна бир бор тилга олмоқчимиз. Ўзбек футболи тарихида номларини абадий қолдирган футболчиларимизни мухлислар ҳали узоқ йиллар эслаб юришади. Мавсумнинг ярмини тугатиб, «Заря» билан бўлган учрашувда 3:1 ҳисобда ғолиб келган «Пахтакор» Минскка боратуриб фожиали ҳалок бўлди. Командамиз 18 ўйиндан кейин 18 очко тўплаган, тўплар нисбати 23—26 эди. 7 ютуқ, 7 мағлубият, 4 дуранг эришган «Пахтакор» турнир жадвалида саккизинчи ўринни эгаллаб турган эди.

Ана шундай қийин дамларда халқлар дўстлигининг буюк қудрати яна бир карра намоён бўлди. «Пахтакор» ёрдамсиз қолмади. Бир қатор клубларнинг футболчилари тошкентликлар сафида ўйнаш истагини билдирдилар. Қисқа фурсатда янги команда ташкил этилди. Тренерлар пахтакорчиларнинг мавқеини мустаҳкамлашга, яхши ўйин билан мухлисларни мамнун этишга ҳаракат қилишди. Мана мавсум ҳам тугади. «Пахтакор» кучли ўнликдан жой олди. Бу албатта яхши натижадир. Бир қатор тажрибали футболчилар билан бирга В. Эннс, Т. Шоймардонов, Н. Нортожиев, Р. Файрузов, Н. Амриев (бу футболчи асли самарқандлик бўлиб, республика биринчиликларида иштирок этгач, кейинги кезларда «Помир» сафида ўйнаган эди). К. Новиков, В. Ширин сингари ўйинчилар баҳамжиҳат ҳаракат қилишиб, «Пахтакор» муваффақиятига салмоқли ҳисса қўшдилар. Тренерларимиз аҳил ва уюшган коллективни барпо этиш учун изланадилар, командага янги ўйинчиларни таклиф этишади. Бизнингча командага умидли, маҳаллий футболчиларни кўпроқ жалб этилса мақсадга мувофиқ бўларди.

Мамлакат футбол чемпионати якунлари ҳали мутахассислар ва мухлислар ўртасида қайта-қайта таҳлил қилинади. Қўлга киритилган ғалабалар, бой берилган очколар сарҳисобидан сўнг келажак режалари белгиланади. Биз ҳам бу йилги футбол мавсуми билан ҳайрлашар эканмиз, келаси йил командамизни янада юқорироқ ўринда кўришни орзу қиламиз.

Командаларнинг якунловчи турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ю	Д	М	Т	О
Спартак	21	10	3	66—25	50
Шахтёр	20	8	6	57—33	48
Динамо К.	21	5	8	51—26	47
Динамо Тб.	19	12	3	54—27	46
Динамо М.	17	9	8	41—27	42
Динамо Мн.	15	6	13	48—38	36
Арарат	12	13	9	44—32	32
ЦСКА	12	8	14	46—46	32
Пахтакор	11	9	14	42—53	30
Зенит	11	9	14	41—45	30
Черноморец	10	11	13	32—37	28
Локомотив	8	12	14	44—57	24
Қайрат	8	9	17	29—44	24
Нефтчи	8	8	18	29—50	24
СКА	8	14	12	37—50	24
Торпедо	8	9	17	32—46	24
Заря	6	11	17	41—62	20
Крилья Советов	7	5	22	24—60	19

Ш. УМУРЗОҚОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг спорт шарҳловчиси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ф. Хўжаев номидаги 1-пойафзал фабрикаси қошидаги
143-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1979-80 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртида қуйидаги ихтисослар бўйича малакали мутахассислар тайёрланади: пойафзал юқори қисмини бичувчи (ўқиш муддати 2 йил), заготовка тикувчи (2 йил), пойафзал тикувчи (10 ой), тайёр маҳсулотни қабул қилувчи контролёрлар (2 йил), чарм-галантерея маҳсулотларини тикувчи усталар (1 йил), слесарь-ремонтчи (2 йил).

Билим юрти қошида ўқувчиларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари учун пойафзалчилар маданият саройи бор. Туристик, спорт ва ҳаваскорлик тўгаракларн мунтазам ишлаб туради.

Билим юртига қабул қилинганлар тўла давлат таъминотида бўлади: уч маҳал бепул овқат, кийим-бош, практикада ишланадиган иш ҳақининг ярмини оладилар.

Билим юртини битирганлар Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасида ва чарм-галантерея фабрикасида ишлайдилар.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумоти бўлган 15 ва ундан катта ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинади.

Билим юрти қошида ишчи-ёшлар мактаби бор.

Билим юртини яхши ва аъло битирган ўқувчиларга техникум ва институтларга йўлланма берилади.

Ўқишга киришни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим қилишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмдаги фотосурат.

Ҳужжатлар якшанбадан ташқари ҳар куни қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (84, 131, 122, 103-автобуслар, 2, 6, 14-троллейбусларнинг «Пойафзал фабрикаси» бекати). Телефон: 53-99-91.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Моҳир қўллар. 10.35 — Ота-оналар, Сизлар учун. 11.05 — Ҳаракат хавфсизлиги. 11.35 — Тонгги почта. 12.05 — Здоровье. 12.50 — «Нувель де Моску» газетасининг соврини учун фигурали учиш бўйича халқаро мусобақалар. Аёллар. 13.35 — Инсон. Ер. Коинот. 14.20 — Музикали абонемент. 15.00 — Ҳайвонот оламида. 16.00 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Крилья Советов» — МАСК. Танаффус пайтида дунё воқеалари. 18.05 — Спектакль. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Нувель де Моску» газетасининг соврини учун фигурали учиш бўйича халқаро мусобақалар. 21.30 — Время. 22.05 — Кинопанорама.. 23.40 — Оперетта артистларининг кечаси. Кўрсатув тугагач янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Миниатюралар. 10.50 — Оила муҳокамасига. 11.20 — Тожикистон ССР халқ артисти Барно Исҳоқова концерти. 12.25— Юбилей виставкасидан репортаж. 12.55 — Романтика театри. 14.05 — Кўча ҳаракати хавфсизлиги учун. 14.35 — Ҳар кимнинг ихтиёри ўзида. Бадиий фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — До-ре-ми-фасоль. 19.00 — Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Эстрада концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Спектакль.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 1|XII да **Пётр Биринчи**, 2|XII да **Этик кийган мушук** (12.00), **Дон Кихот** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1|XII да **Келинлар қўзғолони**, 2|XII да **Истеҳком** (янги спектакль).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1|XII да **Чоллар ва кампирлар**, 2|XII да **Тўйдан олдин томоша.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — янги программа. **«ҲИНД ФИЛЛАРИ» ЙИРИК СОВЕТ АТТРАКЦИОНИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.**

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик —325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 02320. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е — 2622. 14